

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

BAKALÁŘSKÉ PREZENČNÍ STUDIUM

2013–2016

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Aneta Jakešová

**Trestní postih výroby, šíření a jiné protiprávní nakládání
s omamnými a psychotropními látkami**

Praha 2016

Vedoucí bakalářské práce: JUDr. Zdeněk Dvořáček, Ph.D.

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

BACHELOR FULL-TIME STUDIES

2013-2016

BACHELOR THESIS

Aneta Jakešová

**Criminal prosecution of production, distribution and other
illegal handling of narcotic and psychotropic substances**

Prague 2016

The Bachelor Thesis Work Supervisor: JUDr. Zdeněk Dvořáček, Ph.D.

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne 18. 2. 2016

Aneta Jakešová

Poděkování

Děkuji panu prof. JUDr. Zdeňku Dvořáčkovi, Ph.D. za vedení mé bakalářské práce, rady a cenné připomínky.

Anotace

Bakalářská práce se ve své teoretické části zabývá vymezením základních pojmů stejně jako i historickým vývojem trestněprávní úpravy v oblasti drogové trestné činnosti. Rozebírá současnou právní úpravou dle trestního zákoníku a zaměřuje se na protidrogovou politiku. Praktické části jsou uvedeny konkrétní případy drogové trestné činnosti.

Klíčová slova

Drogy, drogové trestné činy, nedovolená výroba a držení předmětu k nedovolené výrobě drog, nedovolená výroba a jiné protiprávní jednání s drogami, protidrogová politika, přechovávání drog, šíření toxikomanie, trestní postih.

Annotation

The Bachelor Thesis in its theoretical part deals with the definition of basic concept. It also deals with the historical development of criminal legislation in the field of drug crime. It analyzes the current legislation under the Criminal Code and focuses on anti-drug policy. In the practical part of this thesis are shown specific cases of drug crimes.

Keywords

Anti-drug policy, criminal sanction, drugs, drug related crimes, production and possession of an object used to drug production, spreading of drug use, unlawful drug production and mishandling, unlawful growing of drug containing plants.

OBSAH

ÚVOD.....	9
TEORETICKÁ ČÁST	10
1 VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ.....	10
1.1 Omamné a psychotropní látky	10
1.1.1 Rozdělení omamných a psychotropních látek	11
1.2 Zákon č. 167/1998 Sb. o bávykových látkách	10
1.2.1 Zacházení s návykovými látkami	13
1.3 Trestný čin	14
1.3.1 Skutkové postaty trestného činu	15
1.3.2 Objekt trestného činu	16
1.3.3 Objektivní stránka trestného činu	17
1.3.4 Subjekt trestného činu.....	18
1.3.5 Subjektivní stránka trestného činu	18
2 VÝVOJ TRESTNĚPŘÁVNÍ ÚPRAVY NA ÚZEMÍ ČR	19
2.1 Vývoj trestněprávní úpravy v oblasti drog	19
2.1.1 Období rakousko – uherské monarchie	19
2.1.2 Období první republiky.....	20
2.1.3 Období po II. světové válce	21
2.1.4 Zákon č. 140/1991 Sb.	23
3 SOUČASNÁ ÚPRAVA DLE TRESTNÍHO ZÁKONÍKU ČR.....	26
3.1 Drogové trestné činy dle TrZ.....	26
3.2 Nedovolená výroba a jiné protiprávní nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy (§283)	27
3.3 Přechovávání omamné a psychotropní látky a jedy (§284).....	32
3.4 Nedovolené pěstování rostlin obsahující omamnou a psychotropní látku (§285)	35
3.5 Výroba a držení předmětu k nedovolené výrobě omamné a psychotropní látky a jedy (§286).....	37
3.6 Šíření toxikomanie (§287)	39

4 PROTIDROGOVÁ POLITIKA	42
4.1 Protidrogová politika v ČR.....	42
4.1.1 Vývoj protidrogové politiky v ČR.....	43
4.1.2 Organizační struktura protidrogové politiky ČR.....	46
4.1.3 Národní strategie protidrogové politiky ČR.....	47
PRAKTICKÁ ČÁST	49
5 KAZUISTIKA	49
5.1 Kaziustika drogových trestných činů.....	49
5.1.1 Kaziustika č.1.....	49
5.1.2 Kaziustika č.2.....	51
5.1.3 Kaziustika č.3.....	53
5.1.4 Shrnutí.....	54
ZÁVĚR	55
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	57
SEZNAM ZKRATEK	60
SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ	61

ÚVOD

Nedílnou součástí našeho lidského života a společnosti jsou drogy. Problematika drog je v současné době považována za jeden z nejrozšířenějších globálních problémů lidstva. Snad každý dospělý člověk se ve svém životě setkal s drogou, aniž by ji tak vnímal. Oslovíme-li náhodného kolemjdoucího s dotazem na definici drog, jistě odpoví: „Jde o látky, které způsobují závislost, změnu lidské psychiky.“ Tyto dvě skutečnosti nenaplňují jen omamné a psychotropní látky, ale například nikotin, kofein, alkohol. Ano, i ty lze chápat jako drogu. Rozdíl mezi nimi je, že nikotin, kofein, alkohol a jiné společnost toleruje, ovšem omamné a psychotropní látky nikoliv.

Za závažný druh trestné činnosti je obecně pokládána trestná činnost spočívající v nedovoleném nakládání s omamnými a psychotropními látkami. Zvláště proto, že s ní souvisí široké spektrum sociálních, zdravotních i finančních problémů společnosti. Klíčové spektrum pro mou práci je právě problematika z oblasti trestného práva.

Cílem práce je seznámit čtenáře s postihem trestných činů spojených s nedovolenou výrobou, šířením a jiným protiprávním jednáním s omamnými a psychotropními látkami.

Teoretická část bakalářské práce je členěna do čtyř kapitol. První kapitola je věnována základním pojmům práce. V následující kapitole je přiblížen vývoj trestně právní úpravy na území ČR. Vývoj trestně právní úpravy je velmi důležitý pro dnešní právní úpravu a její pochopení. Stěžejní kapitolou mé práce je kapitola třetí, která je věnována drogovým trestným činům podle zákona č. 40/2009 Sb. TrZ. Každému drogovému činu je věnována podkapitola s podrobným rozbořem skutkové podstaty. Čtvrtá kapitola se soustředí na protidrogovou politiku na území ČR a na její strategii. Praktická část práce zahrnuje pouze jednu kapitolu, ve které jsou uvedeny dva případy kazuistiky.

Bakalářská práce je především psána metodou popisnou, kterou jsou popsány základní pojmy práce i drogové trestné činy. Tato metoda je doplněna metodou historickou popisující historický vývoj trestně právní úpravy související s omamnými a psychotropními látkami. Praktická část práce je psaná analýzou.

TEORETICKÁ ČÁST

1 VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ

1.1 Omamné a psychotropní látky

Společností jsou všeobecně nazývány omamné a psychotropní látky jako drogy. Představují závažný problém pro společnost, ať už sociální (u uživatelů dochází k oslabování vůle, změnám základních životních hodnot), zdravotní (vysoké riziko nákazy závažných infekcí přenášených krví), finanční (preventivní opatření, léčba závislých).¹

Definice drog najdeme v odborných literaturách, internetových zdrojích mnoho, například www.drogy-info.cz. Drogu lze chápat jako chemickou látku, která působí na naše tělo a může změnit naši náladu, naše chování, co vidíme, co slyšíme a co cítíme. Opakované požití může vést ke vzniku návyku. Drogy však nejsou jen heroin, kokain, pervitin, marihuana, extáze a další názvy, které se nám nejčastěji vybaví pod pojmem drogy. Avšak stačí si otevřít domácí lékárníčku, kde se najde spousta různých drog – aspirin, paralen, prášky proti nachlazení či průjmů. Nebo si stačí dát jen šálek čaje či kávy, ten také obsahuje drogu zvanou kofein. Ten povzbuzuje náš nervový systém, cítíme se po požití více ostražití a nabití energií. Drogou je také alkohol a tabák. Je však zásadní rozdíl mezi drogami, jako jsou heroin, kokain a naopak aspirin a kofein. Aspirin, kofein, alkohol, to vše jsou drogy legální, jejich užíváním se neporušuje zákon.

Pro mou bakalářskou práci jsou však důležité drogy nelegální. Jsou to právě ty látky, které si pravděpodobně představíme pod pojmem drogy. Jejich výroba, šíření, držení a jiné nakládání s nimi je protizákonné. Tyto drogy jsou nazývány zákonem jako návykové látky neboli omamné a psychotropní látky.

¹ JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 1. vyd. Praha: Leges, 2009. s. 696. ISBN 978-80-7502-044-4.

1.1.1 Rozdělení omamných a psychotropních látek

Existuje řada systémů pro rozdělení drog, například podle jejich původu (syntetické, přírodní), podle chemického složení a typu působení (tlumivé látky, stimulantia, halucinogeny). Dále podle stupně společenské nebezpečnosti (podle závažnosti společenských následků) nebo také rozdělení na měkké a tvrdé drogy představuje rozsah rizika a nebezpečí spojené s užíváním návykových látek pro jedince i pro společnost.

Jedním z členění, které se může brát jako rozhodující, je členění na legální a nelegální drogy. Jak již bylo zmíněno, legální drogou je například kofein, jsou to tedy drogy společensky tolerované a akceptované. Do výčtu nelegálních látek, které tedy nejsou tolerovány a akceptovány, řadíme opiáty, drogy stimulační, konopí a jeho produkty, halucinogeny, těkavé látky, tlumivé látky. Rozdělení nelegálních látek můžeme najít v různých publikacích mnoho. Všeobecně známé mi přišlo toto rozdělení, které jsem našla v řadě publikací.

Opiáty

Opiáty jsou drogy, které tlumí bolest. Získávají se ze surového opia, což je extrakt (zaschlá šťáva), který vytéká po naříznutí z nedozrálých makovic setého máku (*Papaver somniferum*). Do této skupiny patří opium samo, dále morfium a kodein, jsou to přírodní deriváty opia. Uměle vyrobené opiáty jsou především heroin, dále pethidin, metadon. Metadon se uplatňuje jako náhradní droga, při léčbě závislých na heroinu. Užíváním těchto drog dochází k rychlému vytvoření psychické a fyzické závislosti. U heroinu může vzniknout závislost po první dávce.

Stimulační drogy

Tyto drogy jsou různorodou chemickou skupinou látek, které dodávají člověku energii, zbavují jej únavy, nesmělosti, pocitu hladu, zábran v komunikaci. Mezi nejznámější nelegální zástupce stimulačních drog patří kokain, pervitin a amfetamin. Užíváním těchto látek počíná psychická, někdy i fyzická závislost.

Konopí a jeho produkty

Látky účinné v konopných drogách pocházejí z rostliny konopí indického (*Cannabis indica*) nebo z konopí seté (*Cannabis sativa*), která obsahuje v mnohem menší míře účinné látky. Z rostliny se může stát marihuana, které vzniká usušením květenství této rostliny nebo se z ní může stát hašiš, který je pryskyřicí, která toto květenství pokrývá. Užíváním konopí a jeho produktů nastává jen psychická závislost, závislost fyzická nebyla prokázána.

Halucinogeny

Halucinogeny jsou širokou skupinou, jak syntetických, tak přírodních látek. Užitím těchto látek se přetváří a deformuje to, co vidíme, cítíme, vnímáme a prožíváme. Mají za příčinu problémy při koordinaci chování a způsobují ztrátu koncentrace. Mezi přírodní halucinogeny patří například meskalin (obsažen v některých druzích kaktusů), psilocybin (obsažen v lysohlávkách, muchomůrkách). Nejznámější syntetickým halucinogenem je LSD. Rizikem u těchto drog je nebezpečí pro psychické zdraví. Stačí jedna dávka silného halucinogenu, aby se člověk nikdy nevrátil zcela do reality. Fyzická závislost na těchto drogách nevzniká.

Těkavé látky

Jde o široké spektrum látek, mnoho z nich je běžně dostupných. Vyrábějí se zejména pro potřeby průmyslu, obchodu a lékařství. Užívají se inhalací, tj. vdechováním výparů, tím u uživatele vyvolají pocity vzrušení a povznesení nálady, ale také inhalace těchto látek způsobuje závratě, poruchy vidění, rovnováhy a koordinace. Poškozují dýchací cesty, poškozují plíce, játra, způsobují vznik nádorů. Snadno zde dochází k předávkování. Zřejmě proto patří mezi nejnebezpečnější drogy. Nejznámější látkou této skupiny je toluen, který se používá k ředění barev a je běžně dostupný v drogeriích. Dále do skupiny patří perchlorethylen, aceton, lepidla, látky používané ve zdravotnictví chloroform, éter.

Tlumivé drogy

Slouží k otupení, uklidnění a utišení všech různých bolestí. Způsobují sníženou koordinaci, ospalost, zpomalené reakce. Do skupiny těchto drog patří buprenorfin, hypnotika, analgetika, sedativa, barbituráty, benzodiazepiny, metadon. Tlumivé látky vyvolávají silnou psychickou i fyzickou závislost.

1.2 Zákon č. 167/1998 Sb. o návykových látkách

Zákon č. 167/1998 Sb. o návykových látkách upravuje definici omamných a psychotropních látek, zacházení s návykovými látkami, s přípravky obsahujícími návykové látky, jejich dovoz, vývoz, zacházení s některými látkami používanými při výrobě nebo zacházení s pomocnými látkami a zpracování návykových látek, stanovuje sankce. Modifikuje i pěstování konopí, koky a máku, vývoz a dovoz makoviny.

Abychom mohli zkoumat zákon o návykových látkách, musíme si nejprve definovat návykovou látku. Návyková látka je omamná a psychotropní látka, jež je uvedena v přílohách z tohoto zákona. Avšak ne všechny psychotropní látky musí být nutně návykové. Bohužel v právní úpravě se setkáváme pouze s pojmem „návyková látka“. Nikde se neseťkáváme s pojmy návykové a nenávykové látky. Z obecných informací a zkušeností víme, že některé „návykové látky“ nejsou návykové. Například MDMA (extáze) je považována za omamnou látku, nejde však o návykovou látku.

Tento zákon byl několikrát novelizován a to často v souvislosti s aktualizací příloh tohoto zákona neboli katalogu jednotlivých omamných a psychotropních látek. To hlavně z důvodu zvyšující se škály drog a jejich snadné výroby z léčiv běžně dostupných. Právě snadná výroba pervitinu z běžně dostupných léčiv byla častým důvodem novelizace zákona. Pro výrobu pervitinu slouží léky obsahující efedrin, pseudoefedrin, tj. například Paralen, Modafen, Panadol.

1.2.1 Zacházení s návykovými látkami

Dle § 3 tohoto zákona se zacházením s návykovými látkami a přípravky rozumí:
„a) výzkum, výroba, zpracování, odběr, skladování, dodávání a používání návykových látek a přípravků,

b) koupě a prodej návykových látek a přípravků, jakož i nabývání a pozbývání dalších věcných nebo závazkových práv s nimi spojených, zprostředkování takových smluv a zastupování při jejich uzavírání.“²

Následně zákon vymezuje návykové látky a přípravky je obsahující, které mohou být použity pouze k omezenému zacházení a to pro výzkumný, vědecký a velmi omezený terapeutický účel. Jiné návykové látky a přípravky je obsahující, které nejsou obsaženy v přílohách č. 3 nebo 4 toho zákona, mohou být použity pouze na základě povolení Ministerstva zdravotnictví.

Zákonodárce stanovuje způsoby zacházení s návykovými látkami a přípravky je obsahující, které nepotřebují povolení. Zpravidla jde o látky pro potřeby farmacie, medicíny nebo pro potřeby státních orgánů. Je-li zacházení s návykovými látkami v rozporu s výše uvedenými předpisy, jedná se o neoprávněné zacházení. Výčet všech správních deliktů je uveden § 36 tohoto zákona.

Dojde-li k neoprávněnému zacházení, stanoví zákon sankce v podobě přestupků až do výše 10 000 000 Kč. Zákon o návykových látkách však vůbec neupravuje správní odpovědnost fyzických osob nepodnikatelů, nýbrž lze takto postihovat jen právnické osoby a fyzické osoby podnikatele. Fyzické osoby nepodnikatele, které jsou v rozporu s těmito ustanoveními, tak použijí jiná ustanovení trestního a správního práva.

1.3 Trestný čin

Platné české trestní právo určuje, že trestný čin je základem trestní odpovědnosti, u mladistvých je základem provinění. Ustanovení § 13 odst. 1 trestního zákoníku uvádí legální vymezení trestného činu:

„Trestným činem je protiprávní čin, který trestní zákon označuje za trestný a který vykazuje znaky uvedené v takovém zákoně.“³

² Zákon č. 167/1998 Sb. o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů (zákon o návykových látkách). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1998, s. 6770. Dostupné z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=167/1998&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

³ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „TrZ“). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2009, s 356. ISSN 1211-1244. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/soubor/sb011-09-pdf.aspx 40/2009>

Splněny musí být dvě obligatorní podmínky, aby byl čin trestným činem. První podmínkou je protiprávnost. Rozumíme jí rozpor s právní normou v rámci právního řádu. Jen činy nedovolené a protiprávní mohou být trestnými činy. Některé z nedovolených trestných činů jsou jen přestupky nebo jinými správními delikty. Z celého právního řádu se zkoumá protiprávnost. Není tedy možné, aby například ve správním právu nebo v právu občanském bylo dovoleno jednání, které je v trestním právu považováno za protiprávní. Výslovně vyjádřena je protiprávnost v některých skutkových podstatách, zpravidla znakem „v rozporu s právními předpisy“.⁴ Obligatorní podmínkou trestného činu jsou znaky uvedené v trestním zákoně, tj. formální znaky trestného činu. Tyto dvě obligatorní podmínky musí být splněny současně. Potřeba je splnit i obecné znaky uvedené v zákoně, kterými jsou stanovený věk, přičetnost, rozumová a mravní vyspělost.

Trestní zákoník dělí trestné činy na přečiny a zločiny. Přečiny chápeme jako všechny trestné činy nedbalostní a trestné činy úmyslné, na něž trestní zákoník stanoví trest odnětí svobody do pěti let. Zločiny jsou všechny trestné činy, které nejsou podle trestního zákoníku přečiny s trestní sazbou odnětí svobody od pěti let do deseti let. Dále můžeme rozdělit zločiny na podkategorii zvlášť závažné zločiny. Těmi jsou trestné činy úmyslné, na něž trestní zákoník stanoví trest odnětí svobody nejméně deset let.⁵

1.3.1 Skutkové podstaty trestného činu

Jedním z formálních znaků trestného činu je skutková podstata. Jde o právní formu vyjadřující typové, objektivní a subjektivní znaky, které určují druhy trestných činů. Všechny skutky nemusí být trestným činem, ale trestný čin musí být vždy skutkem.

Znaky skutkové podstaty dělíme na obligatorní a fakultativní. Subjekt, subjektivní stránka, objekt, objektivní stránka jsou znaky obligatorní. Charakterizují společenské zájmy, vztahy, hodnoty, proti nimž směřuje trestný čin. Místo, čas jednání,

⁴ JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 1. vyd. Praha: Leges, 2009. s. 115. ISBN 978-80-7502-044-4.

⁵ KRUPKA, V. *Trestní právo hmotné: obecná část*. 2. vyd. Praha: Armex, 2012. s. 25. ISBN 978-80-87451-14-4.

hmotný předmět útoku a účinek jsou fakultativními znaky, které být nemusí u všech skutkových podstat na rozdíl od obligatorních znaků.

Skutkové podstaty rozlišujeme podle závažnosti trestných činů na základní, kvalifikované a privilegované. Znaky běžného typu daného trestního činu uvádějí základní skutkové podstaty. Bývají zpravidla uvedeny v prvních odstavcích příslušného ustanovení. Kvalifikovanou skutkovou podstatou rozšiřujeme základní skutkovou podstatu o nějaký další znak. Jde o trestný čin s větší škodlivostí pro společnost většinou se závažnějším porušením, ohrožením objektu trestného činu, ve způsobu provedení trestného činu nebo případně ve zvláštní pohnutce. Například spáchání vydírání se zbraní. Základní skutková podstata je vždy součástí kvalifikované skutkové podstaty. Zpravidla jsou uvedeny ve druhém a dalším odstavci příslušného ustanovení zvláštní části a jsou spojeny s vyšší trestní sazbou. Trestné činy charakterizované v privilegované skutkové podstatě bývají menší závažnosti než skutkové podstaty základní. V trestním zákoně se vyskytují ojediněle. Vražda novorozence matkou je privilegovanou skutkovou podstatou k vraždě.⁶

Druhů třídění skutkových podstat je mnoho, lze třídit podle vyjádření v zákoně, podle struktury. Pro mou bakalářskou práci je důležité třídění skutkových podstat právě podle závažnosti.

1.3.2 Objekt trestného činu

Objekt trestného činu je obligatorním znakem skutkové podstaty. Zpravidla objektem trestného činu definujeme společenské vztahy (např. vztahy vlastnické), zájmy a hodnoty (např. život člověka, jeho zdraví, čest, důstojnost) chráněné trestním zákonem.⁷ Jednat se může také o soubor vztahů (zájmy, hodnoty), na jejichž ochraně společnosti záleží. Soud ukládá za jejich porušení nebo ohrožení trestní sankci. Pojem objekt je nehmotný, nejsou tudíž objektem osoby, budovy ani věci, ale majetková práva, ochrana života a zdraví lidí, občanské soužití, nárok na výživu apod.

⁶ JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 1. vyd. Praha: Leges, 2009. s. 148. ISBN 978-80-7502-044-4.

⁷ JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 1. vyd. Praha: Leges, 2009. s. 150. ISBN 978-80-7502-044-4.

Objekt rozlišujeme z různých hledisek, nejčastěji podle stupně obecnosti na obecný (rodový), druhový (skupinový), individuální objekt. Souhrn všech nejdůležitějších vztahů a zájmů chráněných zákonem nazýváme objekt obecný. Druhový objekt trestného činu představuje širší nebo užší skupinu společenských vztahů chráněných trestním zákonem spadajícím do téže oblasti. Uveden je druhový objekt v nadpisech hlav a dílů. Jednotlivý vztah nebo zájem je individuálním objektem, k jehož ochraně je určeno určité ustanovení zvláštní části zákona. Nezbytnou podmínkou pro určení individuálního objektu je určení znaků skutkové podstaty každého trestného činu, protože čin, který neohrožuje chráněné hodnoty, není trestný.

1.3.3 Objektivní stránka trestného činu

Právě objektivní stránkou se od sebe nejzřetelněji odlišují jednotlivé trestné činy. Objektivní stránkou rozumíme vnější stránku trestného činu, která se projevuje navenek, vnímáme ji svými smysly a charakterizuje způsob spáchání trestného činu a jeho následky.⁸ Každá objektivní stránka trestného činu musí povinně vykazovat jednání nebo následek či přímý vztah mezi jednáním a následkem. Nepovinně pak místo, dobu, způsob provedení, hmotný předmět útoku, účinek, prostředek.

Projev lidské vůle ve vnějším světě, nejčastěji formou pohybu rozumíme jednání. To může být konání (vůle řídit pohyb) nebo opomenutí (zdržení se pohybu). Trestným činem je pouze jednání škodlivé pro společnost. Ohrožení nebo porušení vztahů chráněných trestním zákonem je následek trestného činu. Příčinný vztah slučuje jednání s následkem. Jen osoba, jež svým jednáním způsobila následek, může být trestně odpovědná.

⁸ KRUPKA, V. *Trestní právo hmotné: obecná část*. 2. vyd. Praha: Armex, 2012. s 33. ISBN 978-80-87451-14-4.

1.3.4 Subjekt trestného činu

Fyzická nebo právnická osoba, která svým jednáním naplnila všechny znaky trestného činu, je subjektem neboli pachatelem trestného činu. Též může být pachatelem i osoba, která trestný čin připravovala, ale nedokonala nebo se pokusila dokonat trestný čin.

Ve smyslu trestního zákoníku může být trestně odpovědným pachatelem jen fyzická osoba, která je v době činu přičetná, dosáhla věku minimálně patnáct let a je rozumově a mravně vyspělá.

1.3.5 Subjektivní stránka trestného činu

Důležitým znakem skutkové podstaty je subjektivní stránka trestného činu. Jedná se o soubor znaků, které vystihují psychiku subjektu ve vztahu k trestnému činu. K subjektivní stránce náleží obzvláště zavinění, pohnutka, cíl, účel.

Zavinění chápeme jako psychický vztah člověka k určitým skutečnostem, jež vytváří trestný čin. Trestní právo požaduje vždy zavinění. U nepřičetného nelze hovořit o zavinění, proto zavinění vylučuje nepřičetnost. Členíme dvě formy zavinění v trestním zákoně, a to úmyslné a nedbalostní zavinění. Nedbalost je lehčí forma zavinění než úmyslné zavinění. Úmysl rozdělujeme na přímý a nepřímý. O úmysl přímý půjde, když pachatel chtěl svým jednáním ohrožit nebo porušit hodnoty chráněné trestním zákonem a zamýšlel takové ohrožení a porušení přivodit. O nepřímý úmysl jde tehdy, pokud pachatel věděl, že může svým jednáním zapříčinit ohrožení nebo porušení hodnot chráněného trestním zákonem, byl s tím srozuměn. Nedbalost může být vědomá, nevědomá a hrubá. Dodržení určité míry opatrnosti je kritérium pro nedbalost. Lze tedy říct, že nedbalost je mírnější formou zavinění než úmysl.

2 VÝVOJ TRESTNĚPRÁVNÍ ÚPRAVY NA ÚZEMÍ ČR

2.1 Vývoj trestněprávní úpravy v oblasti drog

Počátky trestně právní úpravy související s problematikou zneužívání návykových látek na území České republiky nejsou záležitostí posledních let, ale sahají až do druhé poloviny 19. století. Druhy látek používané ke změně stavu mysli se lišily od těch nynějších, ale lidé je stejně, jako dnes nejčastěji užívali při společenských událostech. Využíván byl nejčastěji alkohol, marihuana, opium, rulík zlomocný, durman obecný a jiné byliny. První velký rozkvět omamných látek nastal s vývojem lékařské vědy, kdy bylo zkoumáno působení látek na lidský organismus. Nastává syntetická výroba léků a drog, které byly určeny k lékařským a vědeckým účelům. Relativně rychle docházelo k jejich zneužívání. Historický vývoj je rozdělen na jednotlivá období.

2.1.1 Období rakousko-uherské monarchie

První zákon, který upravoval zneužívání omamných a psychotropních látek na území Rakouska-Uherska, byl zákon č. 117/1852 ř. z., o zločinech, přečinech a přestupcích. Stal se základem pro rakouské a později také československé trestní právo. Trestné činy dělil na přestupky, přečiny a zločiny. Omamné látky byly zmíněny v několika skutkových podstatách, a to: „Užívání odvaru z makovic při dětech“ (§ 337), „neoprávněný prodej léčiv vnitřních i zevních“ (§ 354), „nedbalost v chování a oddělení jedu“ (§ 368), „nedbalost v chování a oddělení jedu“ (§ 369) a „zanedbání dohledu nad jedovatou látkou“ (§ 370). Zákon se zejména soustředil na nelegální prodej a distribuci drog, držba ani užívání trestné nebylo.⁹

⁹ *Historický nástin právní úpravy drogových trestných činů* [online]. © 2003-2006 [cit. 2. 1. 2016]. Dostupné z: http://txt.www.drogy-info.cz/index.php/drogova_situace/legislativni_ramec/aplikace_prava/historicky_nastin_pravni_upravy_drogovych_trestnych_cinu

2.1.2 Období první republiky

Po první světové válce nebylo snadné vytvořit rychle zákony pro fungování první republiky. Mnohé zákony převzala na určitou dobu Československá republika z období rakousko-uherské monarchie. Prvním nově vzniklým zákonem Československé republiky byl zákon č. 11/1918 Sb. z. a. n., o zřízení samostatného státu československého.

Vzhledem k rozkvětu nezákonného obchodu s drogami, rozšíření morfia na území Československa byla přijata Mezinárodní úmluva o opiu. Na základě této úmluvy byl vydán zákon č. 128/1923 Sb. z. a. n., o provádění Mezinárodní opiové konvence. Zakázána byla výroba, dovoz, prodej, požívání i vývoz omamných látek. Dozor nad těmito zákazy byl svěřen Ministerstvu veřejného zdravotnictví a tělesné výchovy, resp. úředním lékařům. Na lékaře, oprávněné lékárníky se zákon nevztahoval. Československý právní řád trestal nelegální obchod s drogami pouze jako přestupek. Tresty byly nedostačující a sazby nízké. Postih nelegálního obchodu s drogami zahrnoval peněžité pokuty do výše 20 000 Kč, v případě nevymahatelnosti mohla být pokuta změněna v trestní čin odnětí svobody až do 3 měsíců. Příčinou nízkých sazeb byl neúčinný postih překupníků a distributorů drog.¹⁰

Drobné změny přinesla novelizace zákona, která byla provedena zákonem č. 138/1928 Sb. z. a. n. Lékařům a lékárníkům byla zavedena povinnost spravovat evidenci o prodeji látek na předpis. Ani tato novelizace nepomohla k zabránění zneužívání omamných látek.

S novým opiovým zákonem č. 29/1938 Sb. z. a. n. přišla právní úprava, která se více zabývala bojem proti omamným látkám. Úřední kontrole byla podrobena výroba, příprava, zpracování, rozdělování, obchod, dovoz, vývoz a tranzit uvedených látek podle § 1 opiového zákona. Lékaři a veterináři měli povinnost na základě nového zákona zapisovat drogy do zvláštních registrů. Lékárníci do registrů zapisovali drogy vydané na předpis. Minimálně jednou za rok úředníci prováděli inspekci v lékárně, ta sloužila ke kontrole dodržování předpisů.

¹⁰ NOŽINA, M. *Svět drog v Čechách*. 1. vyd. Praha: KLP-Koniasch Latin Press; Orlik nad Vltavou: Livingstone, 1997. s. 72. ISBN 80-859-1736-X.

Zákon rozdělil omamné látky do čtyř skupin, přičemž druhá skupina měla dvě podskupiny a) a b). Mezinárodní úmluvy upravovaly definice těchto látek. Podrobně definována v zákoně výroba, příprava, zpracování, dovoz, tranzit, prodej, rozdělování, požívání.

V oblasti trestní zákon kvalifikoval přestupky, přečiny a zločiny podle závažnosti. Přestupky postihovaly okresní úřady pokutou od 500 do 50 000 Kč nebo vězením od 24 hodin do 5 měsíců. Okresní úřad mohl zkonfiskovat látku, jež byla předmětem přestupku bez ohledu na to, komu náležela. Přečiny a zločiny byly závažnými delikty, kde trestným činem byl i pokus o ně, projednávaly je soudy. Za přečiny podle uvážení soudu bylo možné uložit trest tuhého vezení v sazbě od 3 měsíců do 3 let a pokuty ve výši od 5 000 Kč do 50 000 Kč. V případě zločinu pak žalář od 1 roku do 5 let a peněžitý trest v rozsahu od 10 000 Kč do 100 000 Kč.¹¹ Spáchání československým občanem v zahraničí bylo považováno za trestné jednání a to i naopak u cizince páchající drogové trestné činy na území Československa. Majetek a předměty, které byly určeny ke spáchání trestného činu nebo jimi spáchán trestný čin či související s výrobou a nakládáním s omamnými látkami bylo možné prohlásit za propadlé.

2.1.3 Období po II. světové válce

Po druhé světové válce v Československu byla trestněprávní ochrana na úseku s omamnými látkami upravována v novém trestním zákoně č. 86/1950 Sb. a to v §§ 197 a 198 o nedovolené výrobě a držení omamných prostředků a jedů. Účinné však zůstaly po určitou dobu i předchozí právní předpisy.

Trestného činu podle § 197 odst. 1 TrZ z roku 1950 se dopustí ten, kdo bez povolení doveze, vyveze, vyrobí, jinému opatří nebo přechová omamné prostředky nebo jedy. Přísnější sazbou uvedenou v odst. 2 citovaného zákonného ustanovení pak bude potrestán ten, kdo se jednání z uvedeného v odst. 2 dopustí ve značném rozsahu nebo výdělečně, nebo má-li takový trestný čin za následek smrt člověka nebo těžkou újmu na zdraví mnoha lidí. Ustanovení bylo trestné i nepřekažení a spolčení (§§ 164 a 166 TrZ). Podle § 198 se trestného činu dopustí ten, kdo vyrobí, sobě nebo nikomu jinému opatří

¹¹ NOŽINA, M. *Svět drog v Čechách*. 1. vyd. Praha: KLP-Koniasch Latin Press; Orlik nad Vltavou: Livingstone, 1997. s. 74. ISBN 80-859-1736-X.

nebo přechová předmět určený k neoprávněné výrobě omamných prostředků nebo jedy.¹² Stav nepřičetnosti dle ustanovení § 186 o trestném činu opilství si mohl pachatel přivodit i jinak než konzumací alkoholických nápojů a to užitím nealkoholických drog.

Nařízením Ministerstva spravedlnosti bylo dle § 250 určeno, co se pokládá za omamné prostředky a jedy pro účely trestního zákona. Souběžně s tímto nařízením fungoval opiový zákon a jeho prováděcí nařízení, jelikož nařízení nezahrnovalo žádné zrušovací ustanovení. S příchodem zákona č. 23/1955 Sb. o jedech a látkách škodlivých na zdraví došlo k zrušení těchto předpisů.

Do roku 1953 fungoval, jako státní dohled nad distribucí a obchodem drog, předválečný zákon č. 29/1938 a č. 137/1938. Zákony a nařízení byly modifikovány vyhláškou č. 283/1953, která se týkala zacházení s drogami. Zahrnovala seznam omamných látek podléhající dozoru a rovněž podmínky, za jakých mají být tyto látky skladovány. Každá látka musela být zaznamenána ve zvláštním registru společně se jménem a adresou dodavatele či příjemce a dodaným či vydaným množstvím. Ministerstvo zdravotnictví vydávalo vývozní a dovozní licence na konkrétní jména osob a firem.

„Zákon č. 20/1996 Sb. o péči o zdraví lidu ve svém ustanovení § 82 zmocňuje vládu k vydání předpisu o jedech a látkách škodlivých zdraví. V souladu se zmocněním vydala vláda ČSSR vládní nařízení č. 56/1967 Sb., o jedech a jiných látkách škodlivých zdraví.“¹³

Rozlišeny jsou v nařízení vlády tři kategorie škodlivých látek a to omamné prostředky, jedy, žiraviny. Ministerstvo zdravotnictví vyhlášovalo ve sbírce zákonů seznamy omamných látek a v ustanovení nařízení v § 1 odst. 2 označuje, co se rozumí omamnými prostředky, jedy a žiravinami. Zacházet s těmito látkami mohly pouze zdravotnická a veterinární zřízení, vědecké a kontrolní úřady a jiné, které určovalo Ministerstvo zdravotnictví. Látky nesměly být vydány, darovány nikomu, kdo neměl povolení s nimi zacházet. Pracovat s nimi mohly jen starší osoby 18 let, duševně a tělesně zdravé, odborně způsobilé. Vyhláška Ministerstva zdravotnictví a spravedlnosti

¹² NOŽINA, M. Svět drog v Čechách. 1. vyd. Praha: KLP-Koniasch Latin Press; Orlík nad Vltavou: Livingstone, 1997. s. 119. ISBN 80-859-1736-X

¹³ NOŽINA, M. Svět drog v Čechách. 1. vyd. Praha: KLP-Koniasch Latin Press; Orlík nad Vltavou: Livingstone, 1997. s. 118. ISBN 80-859-1736-X.

č. 57/1967 Sb. obsahovala důkladnější úpravu, kterou bylo provedeno vládní nařízení o jedech a jiných škodlivých látkách.

2.1.4 Zákon č. 140/1961 Sb.

Trestní zákon č.140/1961 Sb. byl vydán dne 29. 11. 1961, který nabyl účinnosti dne 1. 1. 1962. V základním ustanovení byly obsaženy dva trestné drogové činy zahrnuté v § 187 a § 188 o nedovolené výrobě a držení omamných prostředků a jedů a to v Hlavě VI. u Trestných činů obecně nebezpečných. V § 188a zákon zahrnul mezi drogové trestné činy i šíření toxikomanie. Zákonodárce usiloval o postih veškerých trestněprávních jednání spočívající v neoprávněném zacházení s omamnými a psychotropními látkami a jedy, s výjimkou konzumace takové látky a obstarání si látky pro vlastní potřebu.

V obecném ustanovení § 195 bylo stanoveno, že v příloze č. 3 vyhlášky č. 57/1967 Sb. Ministerstva spravedlnosti bude uvedeno, co se v souvislosti s § 187 a § 188 trestního zákona považuje za omamné prostředky a jedy. V této příloze byl obsažen seznam omamných látek, které byly sestaveny do tří skupin podle rizika zneužití, míry nebezpečí patologického návyku a psychických změn. Nicméně v příloze č. 3 nebyly uvedeny všechny omamné látky. Jako důležitý příklad lze uvést metamfetamin (derivát amfetaminu), který nebyl zahrnut v této příloze, tudíž zákonodárce nakládání s ním nemohl trestat. Do seznamu omamných látek byl metamfetamin umístěn až vyhláškou č. 127/1984 Sb. Až nová příloha č. 4 zahrnovala seznam psychotropních látek, která byla vydána nařízením vlády č. 192/1988 Sb., o jedech a jiných látkách škodlivých na zdraví.¹⁴

Skutkovou podstatu trestného činu Nedovolené výroby a držení omamných látek a jedů upravoval § 187 odst. 1, dle kterého je subjektem trestného činu ten, kdo bez povolení vyveze, doveze, vyrobí, přechovává nebo jinému opatří omamné látky a jedy, kdy subjekt mohl dostat trest odnětí svobody až na 2 roky, nápravné opatření nebo peněžitý trest. Spácháním trestného činu dle odst. 1 jako člen organizované skupiny byl kvalifikovanou skutkovou podstatou odst. 2 trestán odnětím svobody na 2 až 8 let.

¹⁴ NOŽINA, M. *Svět drog v Čechách*. 1. vyd. Praha: KLP-Koniasch Latin Press; Orlik nad Vltavou: Livingstone, 1997. s. 122. ISBN 80-859-1736-X.

Předmět k nedovolené výrobě omamných prostředků a jedů byl zahrnut v ustanovení § 188, podle kterého bude potrestán odnětím svobody až na 2 roky, peněžitým trestem, propadnutím věci nebo nápravným zařízením ten, kdo přechovává, vyrobí, sobě nebo jinému opatří předmět potřebný k nedovolené výrobě omamných látek a jedů.

Tabulka č. 1: Počet drogových trestných činů v ČSSR v letech 1980-1986

Trestný čin	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986
Počet nealkoholových toxikomanů stíhaných pro trestnou činnost	172	201	286	404	1 154	1 627	1 890
Počet trestných činů podle § 187 trestního zákona	21	33	48	102	359	918	852

Zdroj¹⁵

Trestně právní úprava přetrvávala do roku 1990 bez změn. Změna přišla až s novelou realizovanou zákonem č. 175/1990 Sb., kdy se poprvé vyskytl termín návyková látka v § 89 odst. 13 TrZ. Doposud se trestnost týkala jen omamných látek, které byly uvedeny v příloze č. 3 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti. Rozšířen byl trestní zákoník i o nový trestný čin šíření toxikomanie v ustanovení § 188a. Jeho smyslem byla ochrana mládeže před rozšiřováním zneužívání drog. Pachatel překračuje zákon dle § 188a odst. 1 tehdy, svádí-li jinou osobu ke zneužívání jiné návykové látky než alkoholu anebo ji v tom napomáhá, anebo zneužívání takové látky jinak šíří nebo podněcuje.

Podstatnou změnu právní úpravy trestných drogových činů v roce 1998 způsobila novelizace trestního zákoníku zákonem č. 112/1998 Sb. s účinností od 1. 7. 1998. V ustanovení § 187 odst. 1 byla rozvinuta skutková podstata o prodej, nabídku, zprostředkování a průvoz. Termínem „neoprávněně“ byl nahrazen termín „bez povolení“. Rozvedena byla kvalifikovaná podstata do 3 odstavců. Trestný čin spáchaný vůči osobě mladší než 18 let, členem organizované skupiny nebo ve značném rozsahu hrozil pachateli trest odnětí svobody 2 až 10 let. Získáním značného prospěchu, způsobením těžké újmy na zdraví a spáchaním trestného činu vůči osobě mladší než 15 let dle odst. 3 byl pachatel potrestán odnětím svobody na 8 až 12 let a na 10 až 15 let, dle odst. 4 byl pachatel trestán za získání prospěchu velkého rozsahu, spáchaní

¹⁵ NOŽINA, M. *Svět drog v Čechách*. 1. vyd. Praha: KLP-Koniasch Latin Press; Orlik nad Vltavou: Livingstone, 1997. s. 122. ISBN 80-859-1736-X.

takového činu ve spojení s organizovanou skupinou působící ve více státech a způsobení těžké újmy na zdraví více osob nebo smrt.

Novelizací v roce 1998 došlo k zpřísnění sankcí u trestného činu dle § 188. Trest odnětí svobody na 1 rok až 5 let hrozilo pachateli při naplnění skutkové podstaty. V odst. 2 bylo dáno kvalifikovanou skutkovou podstatou odnětí svobody na 2 roky až 10 let spáchání trestného činu ve větším rozsahu, vůči osobě mladší osmnácti let a případy, kdy pachatel takovým činem získal značný prospěch. U trestného činu šíření toxikomanie podle § 188a novela zasáhla u sazby odnětí svobody až na 3 roky. Spácháním takového trestného činu vůči osobě mladší než 18 let hrozilo pachateli odnětí svobody až na 5 let.

V důsledku novely trestního zákona č. 112/1998 Sb. byl zaveden nový trestný čin dle § 187a TrZ. Skutková podstata trestného činu dle § 187a odst. 1 spočívá v tom, že pachatel bez povolení přechovává omamnou nebo psychotropní látku nebo jed v množství větším než malém, bude trestán odnětím svobody až na 2 roky nebo peněžitým trestem. Spáchal-li tento trestný čin ve větším rozsahu, byl potrestán odnětím svobody na 1 rok až 5 let.

Novelizace č. 134/2002 Sb. trestního zákona vsunula do kvalifikované skutkové podstaty ustanovení § 188a odst. 2 nové spáchání trestného činu a to tiskem, rozhlasem, veřejně přístupnou počítačovou sítí, televizí nebo jiným obdobným způsobem.

Trestné činy vztahující se k trestným činům spojeným s omamnými a psychotropními látkami po všech novelizacích až do přijetí nového trestního zákoníku č. 40/2009 Sb., byly uvedeny ve dvou trestných činech a vyjádřeny čtyřmi základními podstatami. Jde o tyto skutkové podstaty:

- Nedovolená výroba a držení omamných a psychotropních látek a jedů (§ 187 odst. 1),
- Nedovolená výroba a držení omamných a psychotropních látek a jedů (§ 187a),
- Trestný čin nedovolené výroby a držení omamných a psychotropních látek a jedů (§ 188 odst. 1),
- Šíření toxikomanie podle (§ 188a odst. 1).¹⁶

¹⁶ JELÍNEK, J. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část. 2.*, přeprac. a aktualiz. vyd. Praha: Linde, 2005. s. 559. ISBN 80-720-1533-8.

3 SOUČASNÁ ÚPRAVA DLE TRESTNÍHO ZÁKONÍKU Č. 40/2009 Sb.

3.1 Drogové trestné činy dle TrZ

S drogami souvisí nejen toxikomanie, ale také široké spektrum trestné činnosti. V české praxi se pro rozlišení trestné související s drogami nejčastěji používá rozdělení na primární a sekundární drogovou kriminalitu. Primární drogovou kriminalitu lze definovat jako jednoduché a jednoznačné naplnění konkrétních drogových trestných činů. Oproti tomu sekundární drogová kriminalita nezahrnuje trestné činy přímo související s nakládáním omamných a psychotropních látek, nýbrž vychází z důvodů či souvislostí s jejím užíváním. Jedná se zejména o trestné činy pod vlivem drog nebo s potřebou obstarání si finančních prostředků pro jejich získání. Vědecké poznatky nám neumožňují jednoznačně tvrdit, že by užívání drog vedlo k páchání trestné činnosti. Tudíž trestné činy zařazené do sekundárních trestných činů vyžadují komplexnější a zároveň i individuálnější informace o případu a pachateli.

Trestní zákoník obsahuje celkem pět trestných činů, které můžeme označit jako drogové trestné činy, a sice:

- Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy (§ 283),
- Přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu (§ 284),
- Nedovolené pěstování rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku (§ 285),
- Výroba a držení předmětu k nedovolené výrobě omamné a psychotropní látky a jedu (§ 286),
- Šíření toxikomanie (§ 287).¹⁷

V roce 2014 bylo v souvislosti s drogovými trestnými činy evidováno 4564 trestných činů. Od roku 2010 byl zaznamenán značný nárůst drogových trestných činů. V roce 2013 byl evidováno o 553 více trestných činů související s touto trestnou

¹⁷ JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 1. vyd. Praha: Leges, 2009. s. 701. ISBN 978-80-7502-044-4.

činností než v roce 2014. Pěstování a distribuce marihuany spolu s výrobou a distribucí metamfetaminu patří mezi nejčastější případy drogových trestných činů. V tabulce č. 1 je uvedena statistika počtu drogových trestných činů podle jednotlivých skutkových podstat za období let 2010-2014.

Tabulka č. 2: Počet zjištěných drogových trestných činů

Trestný čin	2010	2011	2012	2013	2014
Nedovolená výroba a jiné nakládání s OPL a s jedy	2 516	3 097	3 261	3 947	3 587
Přechovávání OPL a jedu	151	163	120	163	116
Nedovolené pěstování rostlin obsahující OPL	145	168	193	225	227
Výroba a držení předmětu k nedovolené výrobě OPL a jedu	343	375	433	689	586
Šíření toxikomanie	24	31	25	93	48
Celkem	3 179	3 834	4 032	5 117	4 564

Zdroj¹⁸

3.2 Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy (§ 283)

Základní skutková podstata trestného činu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami je uvedena v ustanovení § 283 odst. 1 TrZ., zní: „Kdo neoprávněně vyrobí, doveze, vyveze, proveze, nabídne, zprostředkuje, prodá nebo jinak jinému opatří nebo pro jiného přechovává omamnou nebo psychotropní látku,

¹⁸ *Výroční zpráva 2014*. Národní protidrogová centrála[online] © 2014 [17. 2. 2016]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/soubor/vyrocní-zpráva-npc-2014-pdf.aspx>

*přípravek obsahující omamnou nebo psychotropní látku, prekursor nebo jed, bude potrestán odnětím svobody na jeden rok až pět let nebo peněžitým trestem.*¹⁹

Subjektem může být kdokoliv, kdo nedovoleně nakládá s omamnou a psychotropní látkou, přípravkem obsahujícím omamnou nebo psychotropní látku, prekursorem nebo jedem. Kromě fyzické osoby, která dovršila věk pro vznik trestní odpovědnosti, může se tohoto trestného činu dopustit i právnická osoba dle § 7 zák. č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim. Pro naplnění skutkové podstaty zákon vyžaduje po subjektivní stránce úmyslné zavinění. Dle judikatury je třeba úmysl prokázat.

Objektivní stránku tohoto trestného činu lze rozdělit do několika forem. V první řadě jde o neoprávněnou výrobu drog, kterou se rozumí jakékoliv zhotovení nebo vytvoření, včetně čištění a přeměny omamné nebo psychotropní látky, přípravku obsahujícího omamnou psychotropní látku, prekursoru nebo jedu neoprávněným subjektem. Vypěstování rostlin, které slouží k neoprávněné výrobě drogy, tj. samy o sobě nejsou drogou, je opatřením předmětu určeného k nedovolené výrobě jedu, omamné nebo psychotropní látky a je postižitelné podle ustanovení § 286 TrZ. Pěstováním konopí pro vlastní potřebu v množství větším než malém je samostatným trestným činem podle § 285 odst. 1 TrZ. Pěstováním jiných rostlin než (je konopí) obsahujících omamnou a psychotropní látku v množství větším než malém je trestným činem podle § 285 odst. 2 TrZ.²⁰ Subjekt spáchal trestný čin, pokud drogu vyrobí, nemusí s drogou zároveň obchodovat.

Dovoz představuje přesun těchto látek z území jiného státu přes hranice České republiky. Vývozem naopak rozumíme přemístění látky z České republiky na území jiného státu a převoz představuje přepravu mezi různými státy přes Českou republiku. Místo, kterým pachatel projede ať už při vývozu či převozu, je místem spáchání trestného činu. K spáchání trestného činu formou nabídky postačí jednání pachatele ochotně poskytnout omamnou nebo psychotropní látku, přípravky obsahující omamnou psychotropní látku, prekursor nebo jed v jakémkoliv množství jiné osobě. K trestnosti dostačuje i jediný návrh takovéto nabídky k jiné osobě. Není důležité k naplnění

¹⁹ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „TrZ“). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2009, s 419. ISSN 1211-1244. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/soubor/sb011-09-pdf.aspx 40/2009>

²⁰ JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 1. vyd. Praha: Leges, 2009. s. 701. ISBN 978-80-7502-044-4.

skutkové podstaty, aby ten komu byla nabídka určena, tuto nabídku akceptoval. Nabídka nemusí vždy směřovat k prodeji, může být učiněna nabídkou i obdarováním. Činnost, jejíž podstatou je zajištění spojení mezi jednotlivými osobami, které se zabývají nakládáním s drogou, například zajištěním spojení mezi dealerem a kupujícím, výrobce a dealerem nazývá zákonodárce zprostředkování.

Prodejem odevzdá prodávající drogu kupujícímu za dohodnutou úplatu, přičemž nikde není řečeno, že se jedná o konečný prodej, či o prodej distributorovi, který dále drogu prodává. Pokud je trestný čin spáchán distribucí drog, platí pro posuzování prospěchu pravidlo, podle kterého je nutné od částky, za kterou pachatel drogy prodal, odečíst částku, za kterou ji nakoupil.²¹ Pojmem „jinak jinému opatří“ se má na mysli situace, kdy pachatel neoprávněně obstará drogy jinému jiným způsobem, než je výslovně uvedeno v § 283 odst. 1 TrZ, tedy výměnou, darováním, půjčením, ale i krádeží a zpronevěrou. Trestné není opatření drogy pro sebe, pouze opatření pro jiného. Jakýkoliv způsob držení jakéhokoliv množství drogy pro jiného je přechovávání.

Skutková podstata přechovávání drogy bez dovolení pro sebe je obsažena v § 284 TrZ. Drogu nemusí mít pachatel nutně u sebe, může ji mít ukrytou, uloženou, zakopanou na nějakém místě. V zákoně není vymezená délka doby, po kterou pachatel drogu přechovává. Informaci o množství látek, které je relevantní pro trestný čin ustanovení v § 283 odst. 1 TrZ neuvádí, postačí tedy jakékoliv množství takovéto látky k trestnímu postihu.

Kvalifikovaná skutková podstata je uvedena v ustanovení § 283 odst. 2 TrZ. Zmíněné ustanovení uvádí:

„Odnětím svobody na dvě léta až deset let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1

- a) jako člen organizované skupiny,*
- b) ač byl za takový čin v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán,*
- c) ve značném rozsahu,*
- d) ve větším množství vůči dítěti nebo v množství větším než malém vůči dítěti mladšímu patnácti let.“²²*

²¹ JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 1. vyd. Praha: Leges, 2009. s. 702. ISBN 978-80-7502-044-4.

²² Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „TrZ“). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2009, s. 419. ISSN 1211-1244. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/soubor/sb011-09-pdf.aspx> 40/2009

Organizovanou skupinou pro účely TrZ se rozumí „*sdužení více osob, v němž je provedena určitá dělba úkolů mezi jednotlivé členy sdužení a jehož činnost se v důsledku toho vyznačuje plánovitostí a koordinovaností, což zvyšuje pravděpodobnost úspěšného provedení trestného činu, čímž jsou umocněny jeho škodlivé dopady pro společnost. Skupina nemusí mít trvalejší charakter a tímto způsobem lze spáchat i jen ojedinělý, jednorázový trestný čin.*“²³

Trestní sazbu trestní zákoník zvýšil u pachatelů, kteří se trestného činu dopustili opakovaně. Zvýšení trestní sazba je reakcí na potřebu postihu pachatelů, kterým předchozí odsouzení nebo potrestání, nebrání nadále pokračovat ve stejné trestné činnosti.

Spáchání trestného činu ve značném rozsahu je jednání pachatele, které vyjadřuje větší míru škodlivosti pro společnost. Ještě závažněji můžeme brát pojem spáchání trestného činu „ve větším množství vůči dítěti nebo v množství větším než je malé vůči dítěti mladšímu patnácti let.“ Hlavním faktem je, že u dětí nedošlo k úplnému psychickému a fyzickému vývoji. Na jejich vývoj účinek omamných a psychotropních látek může mít fatální následky.

Druhá kvalifikovaná skutková podstata podle § 283 odst. 3 TrZ uvádí:

„Odnětím svobody na osm až dvanáct let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán,

- a) způsobil-li činem uvedeným v odstavci 1 těžkou újmu na zdraví,*
- b) spáchá-li takový čin v úmyslu získat pro sebe nebo jiného značný prospěch,*
- c) spáchá-li takový čin ve velkém rozsahu, nebo*
- d) spáchá-li takový čin ve větším rozsahu vůči dítěti mladšímu patnácti let.“*²⁴

Pojem „těžkou újmu na zdraví“ definuje TrZ v ustanovení § 122 odst. 2 jako závažnou poruchu zdraví nebo jiné závažné onemocnění. Zákon neklade důraz na úmyslné zavinění těžké újmy na zdraví, ale k zavinění stačí nedbalost.

²³ JELÍNEK, J. *Trestní zákoník a trestní řád: s poznámkami a judikaturou: zákon o soudnictví ve věcech mládeže, zákon o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, advokátní tarif*. 3. aktualiz. vyd. Praha: Leges, 2012, s. 382. ISBN 978-80-87576-29-8.

²⁴ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „TrZ“). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2009, s 419. ISSN 1211-1244. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/soubor/sb011-09-pdf.aspx> 40/2009

Zákon v § 138 TrZ stanovuje finanční částku 500 000 Kč, kterou může pachatel získat spácháním tohoto trestného činu s úmyslem získat pro sebe nebo pro jiného značný prospěch. Záměr pachatele vyžaduje úmysl.

„O naplnění určitého rozsahu (většího, značného, velkého) bude možné usuzovat ne tolik z konkrétního množství a kvality omamné nebo psychotropní látky, ale i z dalších okolností, např. z výše peněžní částky, kterou za takto vyráběnou či distribuovanou látku pachatel buď utržil, anebo utržit chtěl, či mohl, délky doby, po níž pachatel s uvedenými látkami neoprávněně nakládal, eventuálně pro jaký okruh osob byl určen.“²⁵ Znaky jsou vždy spojeny na další podmínky, kterou je například v § 283 odst. 3 písm. d) TrZ k dítěti mladšímu patnácti let. Ve vztahu k těmto okolnostem postačuje z hlediska subjektivní stránky zavinění nedbalostní.

Kvalifikovaná skutková podstata podle ustanovení § 283 odst. 4 TrZ. uvádí:

„Odnětím svobody na deset až osmnáct let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán,

- a) způsobí-li činem uvedeným v odst. 1 těžkou újmu na zdraví nejméně dvou osob nebo smrt,*
- b) spáchá-li takový čin v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu, nebo*
- c) spáchá-li takový čin ve spojení s organizovanou skupinou působící ve více státech.“²⁶*

V případě, že pachatel spácháním trestného činu způsobí těžkou újmu na zdraví nejméně dvěma, postačuje zavinění nedbalostní, avšak není ani vyloučeno zavinění úmyslné. Pokud ale tímto jednáním způsobí smrt, lze pouze spáchat trestný čin z nedbalosti. Neboť úmyslné zavinění je posuzováno jako vražda podle § 140 TrZ v souběhu s § 283 odst. 1 TrZ.

Pod pojmem „organizovanou skupinou působící ve více státech“, tedy nejméně ve dvou státech. Jestliže se jedná o státy EU, není nutné, aby státy kontroly vykonávaly na svém území.

²⁵ JELÍNEK, J. *Trestní zákoník a trestní řád: s poznámkami a judikaturou: zákon o soudnictví ve věcech mládeže, zákon o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, advokátní tarif*. 3. aktualiz. vyd. Praha: Leges, 2012, s. 385. ISBN 978-80-87576-29-8.

²⁶ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „TrZ“). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2009, s 419. ISSN 1211-1244. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/soubor/sb011-09-pdf.aspx> 40/2009

Kvalifikovaná skutková podstata § 283 odst. 5 uvádí:

„Příprava je trestná.“²⁷

Příprava je trestná jen u ustanovení § 283 odst. 2, odst. 3 nebo odst. 4 TrZ.

3.3 Přechovávání omamných a psychotropních látek a jedů (§ 284)

Jde o privilegovaný trestný čin začleněný k drogovým trestným činům v roce 2009. Ve vztahu k § 283 TrZ je mimořádný ve třech směrech: Přechovávání omamné a psychotropní látky pro sebe je trestné. Trestné není přechovávání přípravku obsahujícího omamnou nebo psychotropní látku a prekursoru. Látky omamné a psychotropní se skutečně dělí na „měkké“ (§ 284 odst. 1) a „tvrdé“ (§ 284 odst. 2). Rozlišuje od ostatních drog konopné látky a postih za nakládání s nimi je mírnější.²⁸

Ustanovení § 284 zahrnuje dvě základní skutkové podstaty. První základní podstata trestného činu podle § 284 odst. 1 TrZ zní takto:

„Kdo neoprávněně pro vlastní potřebu přechovává v množství větším než malém omamnou látku konopí, pryskyřici z konopí nebo psychotropní látku obsahující jakýkoli tetrahydrokanabinol, izomer nebo jeho stereochemickou variantu (THC), bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.“²⁹

Základní skutková podstata druhého trestného činu podle § 284 odst. 2 TrZ zní následovně:

„Kdo neoprávněně pro vlastní potřebu přechovává jinou omamnou nebo psychotropní látku než uvedenou v odstavci 1 nebo jed v množství větším než malém, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.“³⁰

²⁷ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „TrZ“). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2009, s 419. ISSN 1211-1244. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/soubor/sb011-09-pdf.aspx/40/2009>

²⁸ JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 1. vyd. Praha: Leges, 2009. s. 703. ISBN 978-80-7502-044-4.

²⁹ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „TrZ“). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2009, s 419-420. ISSN 1211-1244. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/soubor/sb011-09-pdf.aspx/40/2009>

³⁰ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „TrZ“). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2009, s 420. ISSN 1211-1244. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/soubor/sb011-09-pdf.aspx/40/2009>

Látky rostlinného konopného původu obsahující THC byly začleněny do kategorie měkkých drog návrhem Ministerstva zdravotnictví č. j. 6898/03; OZP/4-179/2 den 13. března 2003. Jedná se o konopí, látku psychotropní obsahující THC, pryskyřici. Do kategorie tvrdých drog patří omamné a psychotropní látky, které nejsou uvedené v § 284 odst. 1 TrZ tedy nepatří do kategorie měkkých drog. Neoprávněným přechováváním rozumíme jakýkoliv protiprávní způsob držení omamné a psychotropní látky. K trestnosti postačuje, že má pachatel možnost mít tuto látku k dispozici (zakopané na zahradě, uložené doma pod kobercem apod.). Ustanovením je vyřazeno přechovávání těchto látek pro někoho jiného. Pod pojmem „pro vlastní potřebu“ vyjadřujeme přechovávání omamné a psychotropní látky, pro potřeby pachatele, za účelem konzumace.

Osoba fyzická i právnická, která neoprávněně přechovává omamnou a psychotropní látku ve větším množství než malém pro vlastní konzumaci, je pachatelem. V případě obou okolností vyžaduje subjektivní stránka úmysl. Skutková podstata těchto trestných činů je naplněna již samostatným neoprávněným přechováváním. Objektem trestného činu je ochrana společenských zájmů před neoprávněným a nekontrolovaným nakládáním s omamnými a psychotropními látkami.

Obtížným se jeví určení toho, co je „množství větší než malé“. Zákonodárce našel řešení, při kterém není v zákoně stanoveno přesné množství drogy, které se dá pokládat za vlastní spotřebu. Obecně lze považovat za množství větší než malé, takové množství, které přesahuje jednu dávku určenou pro vlastní potřebu. Hovoříme tedy o takovém množství, které je schopní v daném případě ohrozit zdraví nebo život u dané osoby.³¹ Ustanovení § 289 zmocňuje vládu, aby formou nařízení určila, jaké množství je u omamných a psychotropních látek a přípravků obsahujících tyto látky větší než malé. Jde o nařízení vlády č. 455/2009 Sb. u rostlin a hub obsahující omamné a psychotropní látky a nařízení vlády č. 467/2009 Sb. u omamných a psychotropních látek. Pro přehlednost o množství větší než malé jsem použila tabulku č. 1, která obsahuje výňatek z uvedeného nařízení vlády.

³¹ JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 1. vyd. Praha: Leges, 2009. s. 703. ISBN 978-80-7502-044-4.

Tabulka č. 3: Výňatek nařízení vlády č. 467/2009 Sb.

Typ látky	Množství (směsi) drogy/látky	Množství účinné látky
Pervitin (metamfetamin)	více než 2 g	0,6 g báze
Heroin (diacetylmorfin)	více než 1,5 g	0,2 g báze
Kokain (benzoylekgoninmetylestr)	více než 2 g	0,54 g báze
Léky s obsahem buprenorfinu	Nestanoveno	52 mg báze
Metadon	Nestanoveno	500 mg báze
Extáze (MDMA, MDA, MDEA)	více než 4 tablety nebo více než 0,4 g práškovité či krystalické substance	0,34 g báze
LSD	5 papírků, tablet, kapslí nebo „krystalů“	0,000134 g báze
Marihuana (delta-9-THC)	více než 15 g sušiny	1,5 g delta-9-THC
Hašiš	více než 5 g	1 g delta-9-THC
Lysohlávky a další houby obsahující psilocybin nebo psilocybin (psilocin, psilocybin)	více než 40 plodnic houby	0,05 g báze (psilocinu)

Zdroj³²

Ustanovení § 284 odst. 3 definuje kvalifikovanou skutkovou podstatu k oběma základním kvalifikovaným podstatám, zní takto:

„Odnětím svobody na šest měsíců až pět let nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 ve větším rozsahu.“³³

³² CSETE, J. *Hledání rovnováhy: koncepce protidrogové politiky v České republice*. 1. vyd. Praha: Úřad vlády České republiky, 2012, s. 25. ISBN 978-80-7440-066-7.

O okolnost podmiňující použití vyšší trestní sazby, jde i v případě kvalifikované skutkové podstaty dle § 284 odst. 4, která zní:

„Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 ve značném rozsahu.“³⁴

Trestní zákoník nedefinuje pro potřeby tohoto ustanovení pojem „větší rozsah“ ani „značný rozsah“. Odpověď na vysvětlení těchto pojmů je nutno hledat v judikatuře a teorii. Bohužel ani tam nenalezneme jednoznačné vyjádření.

Nutno dodat, že pro oba případy použití vyšší trestní sazby po subjektivní stránce postačí nedbalost

3.4 Nedovolené pěstování rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku (§ 285)

Trestný čin Nedovolené pěstování rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku zahrnuje dvě skutkové podstaty, které se podobně jako trestný čin podle § 284 TrZ zaměřují proti pachatelům, kteří pro vlastní potřebu pěstují rostliny obsahující omamné a psychotropní látky a odlišují také pěstování rostlin konopí a pěstování jiných rostlin. Rozdílné jsou sankce mezi pěstováním těchto drog za účelem samozásobitelství oproti sankcím pro „komerční“ pěstování, které jsou nadále postihovány jako výroba drog.³⁵

Ve smyslu § 285 odst. 1 TrZ prvá základní skutková podstata uvádí:

„Kdo neoprávněně pro vlastní potřebu pěstuje v množství větším než malém rostlinu konopí, bude potrestán odnětím svobody až na šest měsíců, peněžitým trestem nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty.“³⁶

³³ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „TrZ“). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2009, s 420. ISSN 1211-1244. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/soubor/sb011-09-pdf.aspx/40/2009>

³⁴ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „TrZ“). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2009, s 420. ISSN 1211-1244. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/soubor/sb011-09-pdf.aspx/40/2009>

³⁵ FENYK, J.; HÁJEK, R.; STRÍŽ, I. *Trestní zákoník a trestní řád. Průvodce trestněprávními předpisy a judikaturou*. Praha: Linde Praha. 2010, s. 1059. ISBN 978-80-7440-066-7.

³⁶ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „TrZ“). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2009, s 420. ISSN 1211-1244. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/soubor/sb011-09-pdf.aspx/40/2009>

Zákonodárce rozumí pod pojmem „rostlinu konopí“ podle § 285 odst. 1 TrZ návykovou látku přesně definovanou § 24 odst. 1 zákona č. 167/1998 Sb. Zakázáno je pěstovat konopí indické s vyšším obsahem THC než 0,3 %. Rozdíl zákon činí mezi konopím s vyšším obsahem THC (viz výše) a mezi technickým konopím, které obsahuje nejvýše 0,3 %. Rostlina, která neobsahuje regulovanou účinnou látku THC nebo ji obsahuje jen ve zbytkovém množství, není ve smyslu TrZ omamnou látkou.³⁷ Nejsou-li rostliny konopí omamnou látkou, právní řád jejich pěstování nesankcionuje. Podléhají však ohlašovací povinnosti podle § 29 zákona č. 167/1998 Sb.

Aby pěstování bylo neoprávněné, je nutné splnit podmínku pěstování pro vlastní potřebu v množství větším než malém. Dochází-li k distribuci rostliny konopí k jiným osobám, ať už za úplatu nebo bezúplatně, není uskutečněna podmínka pro vlastní potřebu. Množství větší než malé definuje konkrétně nařízení vlády č. 455/2009 Sb.

Druhá základní skutková podstata dle § 285 odst. 2 TrZ uvádí:

„Kdo neoprávněně pro vlastní potřebu pěstuje v množství větším než malém houbu nebo jinou rostlinu než uvedenou v odstavci 1 obsahující omamnou nebo psychotropní látku, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, peněžitým trestem nebo propadnutím věci.“³⁸

Houbou obsahující omamnou nebo psychotropní látku zákonodárce dle přílohy č. 2 nařízení vlády č. 455/2009 Sb. rozumí jakoukoliv houbu obsahující psilocybin nebo psilocin. Větší množství než malé je v nařízení stanoveno více než 40 hub obsahující omamnou nebo psychotropní látku.

„Jinou rostlinou“ než uvedenou v odstavci 1 obsahující omamnou a psychotropní látku je zvláště kokainovník pravý. Opět příloha č. 2 nařízení vlády určí, jaké je množství větší než malé.

Pachatelem trestného činu Nedovolené pěstování rostlin obsahující omamnou nebo psychotropní látku může být jakákoliv fyzická nebo právnická osoba. Z aspektu subjektivní stránky se vyžaduje úmysl.

³⁷ JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 1. vyd. Praha: Leges, 2009. s. 705. ISBN 978-80-7502-044-4.

³⁸ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „TrZ“). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2009, s 420. ISSN 1211-1244. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/soubor/sb011-09-pdf.aspx> 40/2009

Trestný čin zahrnuje dvě kvalifikované skutkové podstaty, § 285 odst. 3-4 TrZ: „*Odnětím svobody až na tři léta nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 ve větším rozsahu.*“

„*Odnětím svobody na šest měsíců až pět let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 ve značném rozsahu.*“³⁹

Spáchání trestného činu ve větším nebo značném rozsahu se váže na obě základní skutkové podstaty dle § 285 odst. 1 a odst. 2 TrZ. K naplnění subjektivní stránky postačuje nedbalostní zavinění.

3.5 Výroba a držení předmětu k nedovolené výrobě omamné a psychotropní látky a jedu (§ 286)

Základní skutková podstata trestného činu podle § 286 odst. 1 TrZ uvádí:

„*Kdo vyrobí, sobě nebo jinému opatří anebo přechovává prekursor nebo jiný předmět určený k nedovolené výrobě omamné nebo psychotropní látky, přípravku, který obsahuje omamnou nebo psychotropní látku, nebo jedu, bude potrestán odnětím svobody až na pět let, peněžitým trestem, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.*“⁴⁰

Zákonodárce kriminalizuje jednání přípravné, které je vzhledem k nebezpečnosti a následkům užívání drog a jedů povýšeno na trestný čin dokonaný. Trestný čin je tedy dokonán zhotovením předmětu určeného k výrobě drogy, i kdyby tento předmět nebyl užít k výrobě. Jde o trestný čin pomocný ve vztahu k trestnému činu dle § 283 TrZ. Jestliže si pachatel pořídí předmět určený k výrobě drogy v úmyslu drogu vyrábět, má přednost zhodnocení skutku jako přípravy k trestnému činu nedovolené výroby a držení omamných a psychotropních látek a jedů dle § 20 odst. 1, § 283 TrZ.⁴¹

³⁹ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „TrZ“). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2009, s 420. ISSN 1211-1244. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/soubor/sb011-09-pdf.aspx 40/2009>

⁴⁰ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „TrZ“). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2009, s 420. ISSN 1211-1244. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/soubor/sb011-09-pdf.aspx 40/2009>

⁴¹ JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 1. vyd. Praha: Leges, 2009. s. 705. ISBN 978-80-7502-044-4.

Opatření nebo přechovávání předmětu používaného k nedovolené výrobě omamné nebo psychotropní látky, přípravku obsahující omamnou nebo psychotropní látku nebo jedu sobě nebo nikomu jinému, je trestné.

V zásadě může být předmětem určeným k nedovolené výrobě drogy i jedu jakýkoliv přístroj, nástroj, zařízení nebo jejich součásti. Předmětem mohou být i suroviny a pomocné látky, které lze použít k výrobě drogy. Může jít například o rostliny, které nejsou omamnými a psychotropními látkami, ale obsahují tyto látky.

Předmětem způsobilým k výrobě drogy bývají mnohdy věci běžné potřeby, držení ani výroba není zákonem omezeno. Pro trestnost je vyžadován úmysl pachatele použít předmět k nedovolené výrobě omamné nebo psychotropní látky nebo jedu.

Subjektivní stránka trestného činu vyžaduje úmysl a pachatelem může být fyzická i právnická osoba.

Kvalifikovaná skutková podstata podle § 286 odst. 2 TrZ uvádí:

„Odnětím svobody na dvě léta až deset let bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako člen organizované skupiny,*
- b) spáchá-li takový čin ve značném rozsahu,*
- c) spáchá-li takový čin ve větším rozsahu vůči dítěti, nebo*
- d) získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného značný prospěch.“⁴²*

Pojmy obsažené v kvalifikované skutkové podstatě podle § 286 odst. 2 TrZ jsou již definovány v předchozích podkapitolách. Pouze větší rozsah a značný rozsah ve smyslu § 286 má poněkud jiný význam než stejnojmenné pojmy obsažené v ustanovení § 283 odst. 2 písm. c), d). Zde je posuzován větší rozsah jednání, které spočívá v nakládání s předmětem určeným k nedovolené výrobě drogy, nikoli větší rozsah nakládání s drogou. Kvantitativní kritérium většího rozsahu nestanovuje žádné konkrétní množství drogy.⁴³ K naplnění kvalifikované skutkové podstaty postačuje z hlediska zavinění nedbalost.

⁴² Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „TrZ“). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2009, s 420. ISSN 1211-1244. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/soubor/sb011-09-pdf.aspx 40/2009>

⁴³ JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 1. vyd. Praha: Leges, 2009. s. 706. ISBN 978-80-7502-044-4.

3.6 Šíření toxikomanie (§ 287)

Vymezení šíření toxikomanie uzavírá řadu trestných činů související s omamnými a psychotropními látkami.

Ve smyslu ustanovení § 287 odst. 1 TrZ základní skutková podstata uvádí:

„Kdo svádí jiného ke zneužívání jiné návykové látky než alkoholu nebo ho v tom podporuje nebo kdo zneužívání takové látky jinak podněcuje nebo šíří, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta nebo zákazem činnosti.“⁴⁴

Právní předpisy přesně nedefinují svádění a jeho formy. Rozumíme jím jednání pachatele podnítit v jiném spáchat trestný čin ve smyslu § 24 odst. 1 písm. b) TrZ. Za formy svádění můžeme chápat například přemlouvání, předvádění způsobu zneužívání. Podporování podobně jako svádění není definováno právními předpisy. Jde o jednání pachatele, které má povahu pomoci, například opatření návykové látky, peněžitá půjčka pro nákup drogy, opatření injekčních stříkaček apod. Podporování může směřovat jak k osobám začínajícím se zneužíváním, tak i k osobám, které návykovou látku již zneužívají.⁴⁵

Ve smyslu zákona považujeme podněcování za jednání pachatele, který zamýšlí podnítit u jiných osob rozhodnutí směřující k zneužívání návykových látek. Šířením zneužívání návykové látky jiné než alkoholu je jakékoliv jednání pachatele, které vede k zvýšení takového jednání. U podněcování a šíření nesměřuje jednání k jedné konkrétní osobě nebo osobám, ale směřuje k blíže neurčenému okruhu osob.⁴⁶

Trestný čin šíření toxikomanie navazuje na definici návykové látky v ustanovení § 130, podle níž pokládáme za návykovou látku omamné a psychotropní látky, alkohol a ostatní látky schopné nepříznivě ovlivnit psychiku člověka nebo jeho ovládací nebo rozpoznávací schopnosti nebo sociální chování. Toto ustanovení neklade za smysl postihnout jednání, které je vykonáváno se záměrem zmírnit negativní sociální,

⁴⁴ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „TrZ“). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2009, s 420. ISSN 1211-1244. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/soubor/sb0111-09-pdf.aspx 40/2009>

⁴⁵ JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 1. vyd. Praha: Leges, 2009. s. 707. ISBN 978-80-7502-044-4.

⁴⁶ JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 1. vyd. Praha: Leges, 2009. s. 707. ISBN 978-80-7502-044-4.

zdravotní, psychické dopady zneužívání návykových látek na jejich uživatele. Jeho smyslem je omezování poptávky po drogách.⁴⁷

Objektem tohoto trestného činu je zájem na ochraně společnosti před množným zneužíváním jiných návykových látek než alkoholu. Objektivní stránka spočívá v tom, že pachatel svádí jiného ke zneužívání návykové látky jiné než alkoholu nebo jiného v tom podporuje nebo jinak podněcuje nebo šíří zneužívání takové látky.⁴⁸ Trestný čin je již spáchán samotným sváděním, nehledě na to, zda osoby byly sváděním, podporováním, podněcováním, šířením ovlivněny. Subjektivní stránka vyžaduje úmysl. Pachatelem může být fyzická i právnická osoba.

Ustanovení § 287 odst. 2 kvalifikovanou skutkovou podstatou uvádí:

„Odnětím svobody na jeden rok až pět let nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1

- a) jako člen organizované skupiny,*
- b) vůči dítěti, nebo*
- c) tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem.“⁴⁹*

Člena organizované skupiny jsem již definovala v předešlých podkapitolách. K porozumění kvalifikované podstaty podle § 287 definuji pojem „vůči dítěti“. Pod pojmem „dítě“ rozumíme podle ustanovení § 126 TrZ osobu mladší osmnácti let. Dítětem je každá fyzická osoba mladší osmnácti let, i když je zletilá.

Okolností podmiňující užít zpřísněnou trestní sazbu, že pachatel spáchal takový trestný čin tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným, vyplývá ze závazků ČR vůči EU, kdy EU usiluje o to, aby členské státy věnovaly větší pozornost šíření toxikomanie prostřednictvím informačních prostředků.

Kvalifikovaná skutková podstata podle § 287 odst. 2 TrZ uvádí:

„Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 vůči dítěti mladšímu patnácti let.“⁵⁰

⁴⁷ FENYK, J.; HÁJEK, R.; STŘÍŽ, I. *Trestní zákoník a trestní řád. Průvodce trestněprávními předpisy a judikaturou*. Praha: Linde Praha. 2010, s. 1065. ISBN 978-80-7201-802-4.

⁴⁸ JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 1. vyd. Praha: Leges, 2009. s. 706. ISBN 978-80-7502-044-4.

⁴⁹ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „TrZ“). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2009, s 420. ISSN 1211-1244. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/soubor/sb011-09-pdf.aspx> 40/2009

Pachatel, který spáchá takovýto trestný čin vůči „dítěti mladšímu patnácti let“ zákonodárce trestá vyšší trestní sazbou než u předchozí kvalifikované skutkové podstaty, z čehož vyplývá, že zákonodárce poskytuje těmto osobám vyšší ochranu.

⁵⁰ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „TrZ“). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2009, s 420. ISSN 1211-1244. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/soubor/sb011-09-pdf.aspx 40/2009>

4 PROTIDROGOVÁ POLITIKA

4.1 Protidrogová politika v ČR

Drogy jsou v dnešní době globálním problémem, neboť přesahují hranice států a potýká se s nimi prakticky každá země. Na počátku 20. století zhoršující situace v oblasti zneužívání drog vyvolala potřebu zavést na mezinárodní úrovni i na úrovni jednotlivých států účinná opatření. Z těchto důvodů bylo nutné sestavit protidrogovou politiku, která dokáže reagovat i na mezinárodní přesah problému s drogami, a zároveň působí vnitrostátně a reguluje situaci uvnitř státu. Protidrogová politika může mít restriktivní, či naopak benevolentnější charakter. To vše záleží na kultuře, historii, současné situaci a dalších aspektech.

Protidrogová politika je soubor zásad, cílů a opatření, které cílí proti problémům spojeným s výrobou, distribucí a užíváním drog. Jedná se o prostředky preventivní, vzdělávací, léčebné, sociální, regulační a kontrolní, přičemž do protidrogové politiky spadá i jejich právní vymáhání. Hlavním cílem protidrogové politiky je co nejvíce snížit sociální, zdravotní a další škody a rizika, která s sebou užívání návykových látek nese jak pro jednotlivé občany, tak i pro společnost jako celek.⁵¹

Historicky se dá rozdělit vývoj protidrogové politiky do tří etap. V období od začátku 20. století až do 60. let byly drogy vnímány jako odborný problém, který byl regulován minimálně. Problematikou drog, závislosti a jejich prodejem se zabývali pouze odborníci, lékaři, psychologové a policisté. Do 90. let se drogy staly velkým sociologickým problémem. Drogy se začaly šířit všemi společenskými vrstvami a dochází k výraznému nárůstu jejich užívání s výraznými zdravotními i sociálními důsledky. V této době začala tzv. válka proti drogám. Od 90. let potom s nástupem mezinárodních organizací, rozpadu původních socialistických bloků a přijímání dalších a dalších chart a úmluv o mezinárodních právech byl kladen důraz na zdravotní a sociální rizika injekčního užívání.⁵²

⁵¹ *Rada vlády pro koordinaci protidrogové politiky*. Vláda ČR [online] © 2009-2016 [cit. 9. 1. 2016]. Dostupné z: <http://www.vlada.cz/cz/ppov/protidrogova-politika/protidrogova-politika-72746/>

⁵² KALINA, K. *Drogové závislosti 1. Mezioborový přístup*. Úřad vlády ČR, 2003. s. 15. ISBN 80-86734-05-6.

Dále lze protidrogovou politiku rozdělit na paradigmaty, která jsou v protidrogové politice uplatňována. První strategii představují celní úřady a policejní jednotky, které se angažují v oblasti nabídky drog a snaží se o zastavení či omezení výroby a distribuce drog. Ke snižování poptávky dochází skrze preventivní opatření, léčení a sociální rehabilitace. Snižování rizik je potom součástí zásady ochrany veřejného zdraví.

Protidrogová politika je součástí širšího celku sociální politiky a usiluje o regulaci a usměrnění chování jedinců. Zábranský však ve své publikaci upozorňuje, že je nesmyslné domnívat se, že je možné drogy nebo závislost na nich z jakékoliv společnosti odstranit či vymýtit.⁵³ Z dlouhodobých zkušeností a výzkumů vychází, že dosažitelnějším cílem protidrogové politiky je pouze snižovat potenciální rizika a nepříznivé důsledky užívání drog.

Protidrogová politika v České republice je vcelku mladou disciplínou, neboť se vyvíjí zatím pouhé dvě dekády. Protidrogová politika je přizpůsobena kultuře a historii naší země, přičemž působí dovnitř i navenek.

Na dvou vzájemně propojených a přitom nezastupitelných úrovních probíhá koordinace české protidrogové politiky, a to na centrální úrovni a krajské úrovni. Protidrogová politika České republiky využívá v tomto systému nástrojů horizontální i vertikální koordinace.

4. 1. 1 Vývoj protidrogové politiky v ČR

Před rokem 1989 docházelo k ignorování problémů spojených s drogami, režim je považoval za okrajový problém a nebyla přijímána žádná zásadní opatření pro jejich omezení. Dovoz drog z ciziny byl velice omezený a uživatelé drog vytvářeli pouze uzavřená společenství, v nichž si ve většině případů i vyráběli drogy.

Po významných společenských změnách v roce 1989, kdy došlo k pádu komunismu, a dále po rozpadu Československa v roce 1993, vyzvalo několik nestátních organizací vládu, aby reagovala na akcelerující společenský fenomén užívání drog

⁵³ ZÁBRANSKÝ, T. *Racionální drogová politika*. 1. vyd. Olomouc: Votopia, 1997. s. 36. ISBN 80-7198-250-4.

vytvořením systému účinné protidrogové politiky.⁵⁴ Po otevření hranic a liberalizaci obchodu i společnosti došlo k nárůstu problémů spojených s výrobou, vývozem a pašováním nelegálních drog, což bylo samo o sobě velice alarmující. V roce 1991 vznikla prozatímní Československá Federální komise pro narkotika, jako poradní orgán vlády.⁵⁵ Komise sice připravila pro vládu programový a koncepční dokument, ten však nebyl nikdy projednán vládou. Jelikož se její působení v praxi výrazně neprojevovalo, federální komise pro narkotika koncem roku 1992 zanikla.⁵⁶

Po vzniku samostatné České republiky začala vznikat samostatná platforma protidrogových institucí a primárně jeho strůjci vycházeli z Akčního programu OSN. V roce 1993 byla vytvořena Meziresortní protidrogová komise, která vznikla Dohodou o spolupráci ve věcech ochrany před omamnými a psychotropními látkami mezi osmi věcně příslušnými ministry. Právě ta položila základy protidrogové politiky. V téže roce byla vytvořena na období 1993-1996 Koncepce a program protidrogové politiky, čímž byly dále položeny základy fungování protidrogové politiky v praxi. Tato první vládní koncepce se jednoznačně přihlásila k tzv. vyváženému přístupu, neboť Česká republika usilovala o profil odpovídající pragmatickým evropským zkušenostem. Nová protidrogová politika razantně odmítla legalizaci drog, dále i kriminalizaci uživatelů, vyjadřovala se ve prospěch svobodné volby pro život bez drog a konstatovala nedostatek realismu u represivně-prohibičního přístupu. Koncepce dále stanovila jako priority celé politiky boj s organizovaným zločinem, rozvoj služeb pro uživatele drog, včetně služeb typu harm reduction, a také zdůraznila úlohu nestátních neziskových organizací jako poskytovatelů služeb i jako partnerů vlády ve vytváření a realizaci protidrogové politiky. V praxi byly zavedeny základní mechanismy spolupráce mezi centrální mocí a dílčími celky. Koncepce zavedla systém okresních protidrogových komisí a koordinátorů.⁵⁷

⁵⁴ *Česká protidrogová politika a její koordinace - Historie a současnost*. Vláda ČR [online] © 2009-2016 [cit. 9. 1. 2016]. Dostupné z: <http://www.vlada.cz/cz/ppov/protidrogova-politika/strategie-a-plany/ceska-protidrogova-politika-a-její-koordinace---historie-a-soucasnost-55983/>

⁵⁵ *Rada vlády pro koordinaci protidrogové politiky*. Vláda ČR [online] © 2009-2016 [cit. 9. 1. 2016]. Dostupné z: <http://www.vlada.cz/cz/ppov/protidrogova-politika/protidrogova-politika-72746/>

⁵⁶ *Česká protidrogová politika a její koordinace*. Vláda ČR [online] © 2009-2016 [cit. 9. 1. 2016]. Dostupné z: http://www.vlada.cz/assets/ppov/protidrogova-politika/dokumenty/publikace/zaostresno_na_drogy_200902v2_www.pdf

⁵⁷ KALINA, K. *Drogové závislosti 1. Mezioborový přístup*. Úřad vlády ČR, 2003 s. 17. ISBN 80-86734-05-6.

V následujících letech byly tyto cíle doplňovány a zejména byl kladen důraz na zkvalitnění multi-agenturní spolupráce a hodnocení zavedených opatření. Důležitou součástí nového programu byly i léčba a resocializace. Dokonce byla poprvé mezi prioritami zakotvena možnost alternativy k (trestnímu) stíhání uživatelů a programy ve vězeních. V této koncepci ve srovnání s předcházejícím obdobím došlo k posunu vnímání drog, a to do realističtější podoby drogy, která představuje sociální a zdravotní rizika.⁵⁸

Dalším významným mezníkem byl rok 2002, kdy byla Meziresortní protidrogová komise přejmenována na Radu vlády pro koordinaci protidrogové politiky a zároveň bylo v sekretariátu Rady zřízeno Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti, které je součástí mezinárodní sítě monitorovacích středisek Reitox.⁵⁹ Monitorovací středisko se stalo velice důležitou institucí, neboť bylo odpovědné za sběr, analýzu, distribuci a koordinaci sběru dat o drogách na národní úrovni. Poprvé se podařilo za pomoci všech odborníků komplexně zmapovat, zanalyzovat a popsat situaci v užívání nezákonných drog, realizovaná opatření i jejich praktické dopady.⁶⁰

Předposlední strategií České republiky v oblasti protidrogové politiky se stal Akční plán 2005 -2009. Ten vytyčoval dvě základní oblasti, na které je zaměřen, a to potírání organizovaného zločinu zapojeného do nezákonného nakládání s drogami a snižování užívání drog. V roce 2005 byl mimo jiné přijat zákon č. 379/2005 Sb., o ochraně před škodami způsobenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami, který kodifikuje zásady a principy, které byly součástí všech dosavadních národních protidrogových strategií, ty však neměly zákonnou oporu.

⁵⁸ *Česká protidrogová politika a její koordinace*. Vláda ČR [online] © 2009-2016 [cit. 9. 1. 2016]. Dostupné z: http://www.vlada.cz/assets/ppov/protidrogova-politika/dokumenty/publikace/zaostresno_na_drogy_200902v2_www.pdf

⁵⁹ *Rada vlády pro koordinaci protidrogové politiky*. Vláda ČR [online] © 2009-2016 [cit. 9. 1. 2016]. Dostupné z: <http://www.vlada.cz/cz/ppov/protidrogova-politika/protidrogova-politika-72746/>

⁶⁰ *Česká protidrogová politika a její koordinace*. Vláda ČR [online] © 2009-2016 [cit. 9. 1. 2016]. Dostupné z: http://www.vlada.cz/assets/ppov/protidrogova-politika/dokumenty/publikace/zaostresno_na_drogy_200902v2_www.pdf

4. 1. 2 Organizační struktura protidrogové politiky ČR

Jak již bylo uvedeno výše, klíčovým hráčem v protidrogové politice je Rada vlády pro koordinaci protidrogové politiky. Rada vytváří platformu pro komunikaci s dalšími jednotkami, a to s ministerstvy, veřejnou správou, neziskovými organizacemi a odbornými společnostmi. Rada dále předkládá návrhy ke schválení vládě, opatření a další aktivity protidrogové politiky. Dalším úkolem instituce je koordinovat a vyhodnocovat na konci období realizaci všech nástrojů. Rada navrhuje financování programů protidrogové politiky realizované na centrální i krajské úrovni a garantuje systém zabezpečení kvality programů prevence a snižování rizik užívání drog, léčby a sociálního začleňování uživatelů drog a závislých na drogách. Velice důležitým aspektem je úkol Rady aktivně participovat na poli mezinárodní protidrogové politiky, kdy Rada koordinuje zapojení ČR do mezinárodních a evropských záležitostí v drogové problematice.⁶¹

Nejvýše v celé struktuře protidrogové politiky stojí předseda vlády České republiky a předseda Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky, kteří jsou zodpovědní za tvorbu a realizaci protidrogové politiky. Nižší postavení se stejnou povinností zastávají ministr vlády pro lidská práva a místopředseda Rady vlády. Dalším neopomenutelným subjektem je ministr zdravotnictví, který má ve své kompetenci zdravotní výchovu, léčbu uživatelů návykových látek a další agendy. Ministr vnitra dbá o snižování dostupnosti drog, potírá organizované zločinecké skupiny a kontroluje dostupnost legálních drog. Ministr školství, mládeže a tělovýchovy, jako i ministr práce a sociálních věcí, usilují o prevenci.⁶²

Mimo centrální úroveň působí v protidrogové politice také kraje a obce. Jedná se o klíčové instituce ve fungování politiky jako celku, neboť fungují jako výkonné partneři centrálních institucí při přípravě a realizaci celorepublikové strategie. Kraje a obce se uplatňují zejména v zavádění příslušných opatření do praxe. Obce a kraje uskutečňují nástroje protidrogové politiky v souladu s hlavními cíli, zásadami,

⁶¹ *Národní strategie protidrogové politiky na období 2010 až 2018*. Úřad vlády ČR [online] © 2015 NMS. Dostupné z: http://www.drogy-info.cz/data/obj_files/1592/288/narodni_protidrogova_strategie_2010-2018_revize01.pdf

⁶² *Národní strategie protidrogové politiky na období 2010 až 2018*. Úřad vlády ČR [online] © 2015 NMS. Dostupné z: http://www.drogy-info.cz/data/obj_files/1592/288/narodni_protidrogova_strategie_2010-2018_revize01.pdf

prioritami i postupy obsaženými v národní strategii. Přes vlastní samosprávu mohou kraje a obce přijímat vlastní protidrogové plány, v jejichž rámci jsou zaváděna opatření pro určité území.⁶³

4. 1. 3 Národní strategie protidrogové politiky ČR

Vláda České republiky přijala dne 10. května 2010 usnesením vlády č. 340 Národní strategii protidrogové politiky na období 2010 až 2018. Jedná se o dlouhodobý strategický dokument, který slouží jako průvodce a vizionář České republiky v řešení problematiky užívání návykových látek. Protidrogová politika staví na čtyřech hlavních strategiích, skrze které uplatňuje komplexní, multidisciplinární a vyvážený přístup.

Preambule hned v úvodu popisuje problematiku drog a vyzdvihuje zásady a hodnoty, které skrze tuto politiku chrání. Nejenom v České republice, ale i v celém světě je nezákonné zacházení a užívání návykových látek vnímáno jako velmi závažný problém, který znamená ohrožení zdraví, sociální stability, bezpečnosti, hlavně u mládeže. Problém přináší útrapy jednotlivcům, rodinám, je hrozbou pro politickou stabilitu a demokratické instituce. Stát si tato nebezpečí uvědomuje a aktivně provádí a podporuje protidrogovou politiku na území České republiky i v mezinárodní spolupráci s cílem zaopatřit zdraví, bezpečnost a důstojnost lidské společnosti.⁶⁴

Strategie stanovuje základní východiska. Prvním z nich je problém užívání drog sám o sobě. Strategie deklaruje, že se jedná o komplexní a mnohvrstevný jev s celou řadou vzájemně se ovlivňujících potenciálních rizik pro jedince i pro společnost. Z konceptu Světové zdravotnické organizace Zdraví vychází Česká republika při řešení problémů souvisejících s užíváním drog.

Protidrogová politika je dalším východiskem, jejímž účelem je zabezpečit ochranu zdraví, a bezpečnosti jednotlivců, ale i společnosti a majetku před zdravotními,

⁶³ *Národní strategie protidrogové politiky na období 2010 až 2018*. Úřad vlády ČR [online] © 2015 NMS. Dostupné z: http://www.drogy-info.cz/data/obj_files/1592/288/narodni_protidrogova_strategie_2010-2018_revize01.pdf

⁶⁴ *Národní strategie protidrogové politiky na období 2010 až 2018*. Úřad vlády ČR [online] © 2015 NMS. Dostupné z: http://www.drogy-info.cz/data/obj_files/1592/288/narodni_protidrogova_strategie_2010-2018_revize01.pdf

sociálními, ekonomickými škodami a dopady v podobě trestné činnosti, která je s drogami spojena. Protidrogová politika vychází ze dvou základních konceptů, a to z výše zmíněné ochrany veřejného zdraví a ochrany bezpečnosti jednotlivců a společnosti. Ochrana bezpečnosti jednotlivců a společnosti vedle toho vyžaduje koordinované a nekompromisní úsilí všech složek protidrogové politiky tak, aby byla zajištěna bezpečnost jednotlivců i společnosti v maximální dosažitelné míře.⁶⁵

⁶⁵ *Národní strategie protidrogové politiky na období 2010 až 2018*. Úřad vlády ČR [online] © 2015 NMS. Dostupné z: http://www.drogy-info.cz/data/obj_files/1592/288/narodni_protidrogova_strategie_2010-2018_revize01.pdf

PRAKTICKÁ ČÁST

5 KAZUISTIKA

5.1 Kazuistika drogových trestných činů

V této části uvádím dvě kazuistiky případu trestné činnosti vztahující se k neoprávněnému nakládání s omamnými a psychotropními látkami. První případ trestného činu souvisí s distribucí marihuany obsahující psychotropní látku THC, o kterém rozhodnul Vrchní soud v Olomouci. Druhý případ souvisí s prodejem kokainu, o kterém rozhodnul Krajský soud v Brně. U třetího případu jde o přečin přechovávání psychotropní látky konopí. Případ byl opravdu zdlouhavý, neboť obviněný využil jak řádný opravný prostředek odvolání, tak i mimořádný opravný prostředek. O výsledku rozhodl Nejvyšší soud ČR.

5.1.1 Kazuistika č. 1

Uvedený případ distribuce psychotropní látky THC má dva obžalované. První obžalovaný je J. K. a druhým Bc. P. P. Pan J. K. v Karviné a na jiných místech okresu Karviná v době od konce září 2008 do 4. 4. 2010 opětovně neoprávněně předával a prodával marihuanu obsahující psychotropní látku THC pro účely následné distribuce nebo pro potřeby dalších osob. Druhému obžalovanému P. P. v uvedené době v 19 případech postupně předal více než 2 400 gramů marihuany za cenu 130 Kč za gram. Obžalovaný P. P. mu slíbil, že peníze dodá poté, co ji sám prodá. J. K. nepředával marihuanu jen P. P., ale také K. S. ve dvou případech předal 25 gramů marihuany za nižší cenu než P. P. a to za 125 Kč za 1 gram s tím, že mu slečna Kateřina S. peníze předá dodatečně. Marihuanu poskytoval panu P. K. za protislužby, například odvoz, malování, stěhovaná atd. pravidelně 3x týdně v období měsíce září do 2. 4. 2010 v množství od 0,5 gramu do 1 gramu, celkem více než 87 gramů marihuany. V té samé

době nejméně v jednom případě prodal 3 gramy marihuany M. S. L. K. v období od konce měsíce září do začátku roku 2010 opakovaně 1x měsíčně bezplatně poskytoval nejméně 0,5 gramu, celkem více než 8 gramů marihuany. Opakovaně prodával marihuanu neustanoveným osobám nezjištěné množství. Dne 4. 4. 2010 ve svém motorovém vozidle pro účely další distribuce držel 1700,5 gramu sušené hmoty, která obsahovala THC. Při důkladné analýze bylo zjištěno, že v 99,7 gramech zajištěné sušiny je obsaženo 6,7 % THC.

Druhý obžalovaný Bc. P. P. neoprávněně v období od konce září 2008 do konce března 2010 v Karviné a na jiných místech okresu Karviná přebíral od J. K. marihuanu obsahující psychotropní látku THC v množství nejméně 100 gramů měsíčně, celkem nejméně 1 900 gramů marihuany se záměrem distribuce. Marihuanu od obžalovaného Jakuba K. kupoval za 130 Kč za 1 gram a následně ji prodával zpravidla za 250 Kč za 1 gram nebo ji bezplatně poskytoval. Slečně D. K. poskytl bezplatně nezjištěné množství marihuany. Za cenu 130 Kč za 1 gram prodal K. S. v 10 případech marihuanu, celkem nejméně 10 gramů marihuany. M. V. prodal celkem 10 gramů marihuany za cenu 200 Kč za 1 gram. Za stejnou cenu prodal Tomášovi S. celkem nejméně 12 gramů marihuany a R. S. celkem nejméně 2 gramy marihuany, a dalším doposud neustanoveným osobám. Obžalovaný Bc. P. P. dobrovolně dne 9. 3. 2010 vydal igelitový sáček, v němž byla sušina rostliny o hmotnosti 17,1 gramu obsahující 12,4 % THC, což znamená 2,12 gramu THC.

Obžalovaní si byli vědomi, že marihuana obsahuje psychotropní látku THC uvedenou v příloze č. 5 zákona č. 167/1998 Sb., o návykových látkách.

Tím spáchal obžalovaný J. K. trestný čin nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a jedy podle § 283 odst. 1, odst. 2 písm. b), písm. c) TrZ. Druhý obžalovaný Bc. P. P. tímto jednáním spáchal trestný čin nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a jedy podle § 283 odst. 1, odst. 2 písm. c) TrZ.

O rozsudku nejdříve rozhodl Krajský soud v Ostravě dne 18. 1. 2011. Následně proti rozsudku podali odvolání státní zástupkyně a obžalovaný J. K.. Státní zástupkyně odvoláním napadla výrok o vině a trestu u obou obžalovaných v jejich neprospěch. Státní zástupkyně projevila nesouhlas s právním posouzením skutku krajským soudem neboli zdůvodnění toho, proč se soud odchýlil od přísnějšího právního posouzení. Státní

zástupkyně nesouhlasila s vymezením pojmů „značný rozsah“ a „velký rozsah“. Odvolání obžalovaného J. K., zpracované jeho obhájcem, napadá rozsudek krajského soudu též ve výroku o vině i trestu. Spočívá v tom, že ve stadiu přípravného řízení došlo k porušení práva obžalovaného na spravedlivý proces. Obžalovaný namítá, že ze strany orgánů činných v trestním řízení od jeho zadržení nebylo jednáno s jím zvoleným obhájcem, nýbrž s obhájcem, který mu byl ustanoven. Další procesní vada spočívá v tom, že obhájce zvolený obžalovaným nemohl řádně prostudovat spis a nebyla mu poskytnuta zákonná lhůta k prostudování, i když obhájce předložil svou plnou moc policejnímu komisaři.

Vrchní soud v Olomouci po projednání odvolání obžalovaného J. K. a státní zástupkyně dne 15. 4. 2011 rozhodl, že rozsudek napadený odvoláním se zrušuje. Dle nového rozhodnutí Vrchního soudu jsou obžalovaní J. K., bez zaměstnání, toho času ve vazbě od 4. 4. 2010 ve Vazební věznici Ostrava a Bc. P. P., bez zaměstnání, vinni.

Obžalovanému J. K. za spáchaný trestný čin uložil odnětí svobody v trvání sedmi let podle § 283 odst. 2 TrZ. Obžalovaný bude pro účely výkonu trestu umístěn do věznice s ostrahou. Dále soud uložil obžalovanému peněžitý trest ve výměře 100 000 Kč. Pokud nebude peněžitý trest vykonán ve stanovené lhůtě, uložil soud náhradní trest odnětí svobody v trvání čtyř měsíců. Obžalovanému uložil trest propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty.

Za spáchaný trestný čin uložil soud obžalovanému Bc. P. P. trest odnětí svobody v trvání tří let § 283 odst. 2 TrZ. Soud za podmínek uvedených v ustanovení § 81 odst. 1 TrZ podmíněně odložil výkon trestu, současně s odložením vyslovil nad obžalovaným dohled a stanovil zkušební dobu v trvání pěti let podle § 85 odst. 1 TrZ. Dále uložil trest propadnutí věci.

5.1.2 Kazuistika č. 2

Trestného činu § 283 odst. 1, 2 písm. c) TrZ se obžalovaný K. M. dopustil společně s obviněnými M. P., S. N. a R. S.. Dne 23. 1. 2009 obviněný M. P. předal po předchozí domluvě se spolupachateli obviněným S. N. a R. S. peníze v hodnotě cca 20 000 Kč na nákup omamné látky kokain. Ti v Brně předali uvedenou finanční částku

obviněnému K. M., ten jim za to poskytl nejméně 10 gramů kokainu. Obviněný S. N. si ponechal z 10 gramů kokainu cca 1 gram. Zbylou omamnou látku kokain předali téhož dne v Brně obvinění S. N. a R. S. obviněnému M. P., následně si ponechal nejméně 1,5 gramu kokainu. Ze zakoupeného kokainu prodal M. P. utajenému svědkovi P. N. 6,9142 gramu kokainu obsahující 0,7951 gramu kokain báze a 20 tablet obsahujících paracetamol, a to vše za cenu 18 800 Kč.

V Brně dne 29. 1. 2009 opět po přechozí domluvě obvinění prodali utajenému svědkovi P. N. 86,49 gramu kokainu obsahujícího 18,68 gramu kokain báze za cenu 195 500 Kč. Před prodáním obvinění M. P. kontaktoval spoluobviněné R. S. a S. N., aby zajistili od obviněného K. M. 100 gramů omamné látky kokainu. Ten spolu s obviněnými M. P., R. S. a S. N. přivezli na určené místo v Brně zmiňovanou omamnou látku kokain, opatřenou K. M.. Obviněný za M. P. za přítomnosti K. M. předal po zvážení utajenému svědkovi P. N. kokain za částku uvedenou výše, kterou následně převzal K. M. a poté si ji všichni spoluobvinění rozdělili podle předchozí dohody. Dále obviněný M. P. předal P. N. 0,89 gramu psychotropní látky marihuany obsahující THC.

Ve značném rozsahu K. M. spáchal trestný čin neoprávněného prodeje, zprostředkování nebo jinak opatřil jinému omamnou látku kokain.

Rozsudek soudu Okresního soudu v Hodoníně ze dne 14. 10. 2009 byl napaden včasným odvoláním státního zástupce v neprospěch obžalovaného K. M.. Napaden odvoláním byl výrok o trestu, který podle státního zástupce byl nepřiměřeně mírný. Odvolací soud o podaném odvolání státního zástupce rozhodl rozsudkem již dříve. Avšak proti rozsudku podal obžalovaný dovolání. Podle dovolání obžalovaného skutek, kterým byl uznán vinným, byl posouzen dle § 187 odst. 1 a odst. 2a trestního zákona. Skutek měl být podle dovolání posouzen jako mírnější trestný čin dle § 283 odst. 1 TrZ. Nejvyšší soud ČR částečně zrušil rozsudek Krajského soudu v Brně a odvolacímu soud vytkl, že rozhodoval podle starého trestního zákoníku i přestože pro obžalovaného právní úprava nebyla příznivá. Odvolání státního zástupce odvolací soud proto projednal znovu.

Dne 24. 8. 2010 Krajský soud v Brně po projednání odvolání státního zástupce rozhodl, že napadený rozsudek zrušuje a nově rozhoduje tak, že obžalovaný je uznán vinným trestným činem podle § 283 odst. 1 a odst. 2 písm. c) TrZ.

Obžalovanému K. M. za spáchaný trestný čin uložil soud odnětí svobody v trvání dvaceti osmi měsíců podle § 283 odst. 2 TrZ. Obžalovaný bude pro účely výkonu trestu umístěn do věznice s dozorem. Dále soud uložil obžalovanému trest propadnutí věci.

5.1.3 Kazuistika č. 3

V Plzni dne 12. 9. 2012 v době kolem 13:30 obviněný T. K. nesl ulicí B. směrem k ulici R. tašku černočervené barvy, v které byl ukryt zcela nevysušený rostlinný materiál. Obviněný T. K. odhodil tuto tašku do popelnice u domu v ulici B. poté, co spatřil příslušníky Policie ČR. Bezprostředně poté Policie ČR tašku zajistila, přičemž bylo odborným zkoumáním zjištěno, že zajištěný rostlinný materiál je konopí. Po vysušení a odstranění nepoužitelných částí činila celková hmotnost konopí 163,6 gramu a obsah účinné látky THC činil 2,1 %, tedy 3,47 gramu.

Tím spáchal obviněný T. K. přečin přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu podle § 284 odst. 1 TrZ.

Za spáchaný přečin byl T. K. odsouzen podle § 283 odst. 1 TrZ za použití § 43 odst. 2 TrZ k souhrnnému nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání šestnácti měsíců. Pro účely výkonu trestu byl zařazen do věznice s dozorem. Následně soud uložil obžalovanému trest propadnutí věci. Ve spojení s rozsudkem Okresního soudu Plzeň-město.

Obviněný T. K. proti rozsudku Okresního soudu Plzeň-město ze dne 4. 10. 2013 podal odvolání, které usnesením zamítl jako nedůvodné Krajský soud v Plzni dne 17. 12. 2013. Prostřednictvím svého obhájce obviněný podal proti usnesení Krajského soudu v Plzni dovolání. V rámci dovolání poukázal obviněný na přechozí kasační rozhodnutí odvolacího soudu, ve kterém nalézací soud nerespektoval závazné pokyny odvolacího soudu, neboť listinné důkazy nebyly doplněny. Následně spatřuje rozpory u výpovědi svědků. Obviněný je přesvědčen, že jeho jednáním nebyla naplněna skutková podstata přečinu. Závěrem dovolání z uvedených důvodů navrhl, aby Nejvyšší soud napadené usnesení zrušil a vrátil věc k dalšímu řízení soudu druhého stupně.

K dovolání obviněného se vyjádřil státní zástupce Nejvyššího státního zastupitelství a využil tak svého zákonného práva. Ve svém vyjádření shrnul průběh trestního řízení a následně uvedl, že pouze dílčí část námitek dovolatele odpovídá důvodu dovolání. Závěrem vyjádření navrhl státní zástupce Nejvyššího státního zastupitelství, aby Nejvyšší soud odmítl podané dovolání.

Dovolání shledal Nejvyšší soud jako soud dovolací přípustné. Nutné bylo posoudit, zda vnesené námítky obviněným naplňují zákonem stanovený dovolací důvod. Nejvyšší soud po prostudování všech námitek shledal jedinou námitku, kterou lze formálně přiřadit k dovolání uplatněný dovolací důvod, je námitka obviněného, že svým jednáním nenaplnil skutkovou podstatu přečinu.

V případě námítky soud provedl dokazování, jimž bylo zjištěno, že obviněný věděl o povaze látky, kterou nesl v tašce. Tudíž svým jednáním naplnil skutkovou podstatu přečinu. Nejvyšší soud z uvedených důvodů neměl důvod zpochybňovat závěry soudů prvního i druhého stupně.

Nejvyšší soud v neveřejném zasedání dne 30. 6. 2014 rozhodl, že dovolání obviněného odmítá.

5.1.4 Shrnutí

Z uvedených případů je zřejmé, že obvinění z drogových trestných činů používají proti rozhodnutí soudů prvních stupňů řádné opravné prostředky. Ty používají ale i státní zástupci. Nejčastěji je jimi napadána skutková podstata trestných činů či přečinů. Státní zástupci často nesouhlasí s trestem, který soud uložil. Avšak často řádné opravné prostředky obviněným vůbec nepomohou, akorát zbytečně tím protahují trestní řízení, viz případ č. 3, kde obviněný dokonce použil i mimořádný opravný prostředek dovolání.

ZÁVĚR

Zneužívání omamných a psychotropních látek je velice rozsáhlým tématem, v rámci mé bakalářské práce nebylo možné shrnout všechny aspekty související s omamnými a psychotropními látkami. Rozhodla jsem se čtenáře seznámit se základními pojmy dané problematiky. Co to vůbec omamné a psychotropní látky jsou, jejich rozdělení, které je známé i široké veřejnosti. Dále jsem se soustředila na zákon o návykových látkách č. 167/1998 Sb. ve kterém jsou uvedeny všechny návykové látky, které zákon označuje za omamné a psychotropní látky. Nakonec jsem charakterizovala pojmy trestný čin, skutková podstata, objekt, objektivní stránka, subjekt a subjektivní stránka trestného činu, jež byly zásadními pojmy celé mé práce.

Následně jsme nastínila vývoj trestně právní úpravy ČR, jakož i fakta související s právní úpravou. Historický vývoj jsem rozdělila na čtyři zásadní období. První právní úprava trestné činnosti související s omamnými a psychotropními látkami byla zaznamenána v období rakousko-uherské monarchie. Druhým zásadním obdobím pro vývoj trestně právní úpravy související s drogovou trestnou činností bylo období první republiky. V období druhé světové války naše země patřila k Protektorátu Čechy a Morava. Po druhé světové válce se opět trestně právní úprava těchto trestných činů vyvíjela. Posledním mezníkem před současnou právní úpravou byl zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákoník. Od něj se odvíjí současná právní úprava.

V hlavní části mé práce jsem se snažila podrobně popsat drogové trestné činy zákona č. 40/2009 Sb. tak, aby skutkové podstaty trestných činů pochopil každý čtenář. U každého drogového trestného činu jsem citovala přesné znění zákona. Poté jsem jednotlivé pojmy uvedené v znění zákona charakterizovala tak, aby bylo jasné, co pojem v zákoně znamená.

Protidrogovou politikou se zabývám v další kapitole. Kapitulu jsem rozdělila do dvou podkapitol. V první jsem věnovala pozornost protidrogové politice na území ČR. Z důvodu rostoucí drogové trestné činnosti na území ČR bylo nutné zavést obranné orgány proti ní, proto vznikla protidrogová politika. Její vývoj je rozdělen do tří historických etap. Důležitou součástí jsou její orgány. Avšak nejdůležitější je strategie protidrogové politiky. V druhé podkapitole věnuji pozornost mezinárodní protidrogové politice.

V poslední části mé práce jsou uvedeny dva případy trestné činnosti související s užíváním omamných a psychotropních látek. V prvním případě popisují rozhodnutí Vrchního soudu v Olomouci, který rozhodnul o vině dvou obžalovaných. Ti distribuovali marihuanu obsahující psychotropní látku THC. Za tento trestný čin jim bylo uloženo odnětí svobody, peněžitý trest a propadnutí věci. Ve druhém případě spáchal obžalovaný trestný čin prodeje, zprostředkování nebo jinak opatřil omamnou látku kokain. I zde mu Krajský soud v Brně uložil trest odnětí svobody a propadnutí věci. Na konci poslední kapitoly shrnuji své poznatky užití TrZ v praxi.

Pro účely zpracování bakalářské práce jsem čerpala z literatury zahrnující problematiku drog, úplných znění zákonů, internetových zdrojů a rozhodnutí soudu.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použitých knižních zdrojů

GANERI, A. *Drogy: od extáze k agonii*. 1. vyd. Praha: Amulet, 2001. Alfabet. ISBN 80-86299-70-8.

KRUPKA, V. *Trestní právo hmotné: obecná část*. 2. vyd. Praha: Armex, 2012, 157 s. Skripta pro střední a vyšší odborné školy. ISBN 978-80-87451-14-4.

JELÍNEK, J. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 1. vyd. Praha: Leges, 2009. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-044-4.

NOŽINA, M. *Svět drog v Čechách*. 1. vydání. Praha: KLP-Koniasch Latin Press, 1997. ISBN 80-859-1736-X.

JELÍNEK, J. *Trestní právo hmotné: obecná část: zvláštní část*. 1. vyd. Praha: Linde, 2005. ISBN 80-720-1533-8.

JELÍNEK, J. *Trestní zákoník a trestní řád: s poznámkami a judikaturou: zákon o soudnictví ve věcech mládeže, zákon o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, advokátní tarif*. 3. aktualiz. vyd. Praha: Leges, 2012. ISBN 978-80-87576-29-8.

FENYK, J.; HÁJEK, R.; STRÍŽ, I. *Trestní zákoník a trestní řád. Průvodce trestněprávními předpisy a judikaturou*. Praha: Linde Praha. 2010. ISBN 978-80-7201-802-4.

ZÁBRANSKÝ, T. *Racionální drogová politika*. 1. vyd. Olomouc: Votopia, 1997. ISBN 80-7198-250-4.

KALINA, K. *Drogové závislosti 1. Mezioborový přístup*. Úřad vlády ČR, 2003. ISBN 80-86734-05-6.

RADIMECKÝ, J. *Drogová politika – a k čemu to je? Drogy v společnosti – politika a poznání*. Bratislava: Ševt, a. s., 2008. ISBN 978-80-8106-001-4.

ŠTABLOVÁ, R. *Drogy, kriminalita a prevence*. Vyd. 1. Praha: Policejní akademie České republiky, 1997. ISBN 80-85981-64-5.

CSETE, J. *Hledání rovnováhy: koncepce protidrogové politiky v České republice*. 1. vyd. Praha: Úřad vlády České republiky, 2012. Monografie (Úřad vlády České republiky), no. 18. ISBN 978-80-7440-066-7.

Seznam použitých internetových zdrojů

Výroční zpráva 2014. Národní protidrogová centrála[online] © 2014 [17. 2. 2016]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/soubor/vyrocnizprava-npc-2014-pdf.aspx>

Rada vlády pro koordinaci protidrogové politiky. Vláda ČR [online] © 2009-2016 [cit. 9. 1. 2016]. Dostupné z: <http://www.vlada.cz/cz/ppov/protidrogova-politika/protidrogova-politika-72746/>

Národní strategie protidrogové politiky na období 2010 až 2018. Úřad vlády ČR [online] © 2015 NMS. Dostupné z: http://www.drogy-info.cz/data/obj_files/1592/288/narodniprotdrogovastrategie010-2018_revize01.pdf

Česká protidrogová politika a její koordinace - Historie a současnost. Vláda ČR [online] © 2009-2016 [cit. 9. 1. 2016]. Dostupné z: <http://www.vlada.cz/cz/ppov/protidrogova-politika/strategie-a-plany/ceska-protidrogova-politika-a-jeji-koordinace---historie-a-soucasnost-55983/>

Česká protidrogová politika a její koordinace. Vláda ČR [online] © 2009-2016 [cit. 9. 1. 2016]. Dostupné z: http://www.vlada.cz/assets/ppov/protidrogova-politika/dokumenty/publikace/zaostreno_na_drogy_200902v2_www.pdf

Protidrogová strategie EU (2013–2020). Europa [online] © 2016 [cit. 9. 1. 2016]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/health/drugs/policy/index_cs.htm

Rozhodnutí Vrchního soudu v Olomouci ze dne 15. 04. 2011, sp. zn. 1To 16/2011. *Nejvyšší soud* [online]. Nejvyšší soud, © 2011 [cit. 30. 1. 2016]. Dostupné z: http://www.nsoud.cz/JudikaturaNS_new/judikatura_vks.nsf/WebSearch/6A2169A99983C02AC1257A9B004A0A16?openDocument

Rozhodnutí Krajského soudu v Brně ze dne 21. 08. 2010, sp. zn. 4To 26/2010. *Nejvyšší soud* [online]. Nejvyšší soud, © 2011 [cit. 30. 1. 2016]. Dostupné z: http://www.nsoud.cz/JudikaturaNS_new/judikatura_vks.nsf/WebSearch/E96E1014AF73E029C1257A920066CB62?openDocument

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 30. 06. 2014, sp. zn. 4To 726/2014-26. *Nejvyšší soud* [online]. Nejvyšší soud, © 2011 [cit. 5. 2. 2016]. Dostupné z: http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/4EB5847C367B0E82C1257D20004B251D?openDocument&Highlight=0

Historický nástin právní úpravy drogových trestných činů [online]. © 2003-2006 [cit. 2. 1. 2016]. Dostupné z: http://txt.www.drogy-info.cz/index.php/drogoва_situace/legislativniramec/aplikace_prava/historicky_nastin_pravni_upravy_drogovych_trestnych_cinu

Seznam použitých ostatních zdrojů

Zákon č. 167/1998 Sb. o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů (zákon o návykových látkách). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1998. Dostupné z: http://www.epravo.cz/_dataPublic/sbirky/archiv/sb057-98.pdf

Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve změně pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1961. Dostupné z: <http://www.ustrcr.cz/data/pdf/projekty/usmrceni-hranice/dokumenty/zakon140-1961.pdf>

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „TrZ“). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2009. ISSN 1211-1244. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/soubor/sb011-09-pdf.aspx> 40/2009

SEZNAM ZKRATEK

EU – Evropská Unie

ČR – Česká Republika

TrZ – Trestní zákoník (Zákon č. 40/2009 Sb. ve znění pozdějších předpisů)

THC – Tetrahydrocannabinol

OPL – Omamné a psychotropní látky

ř. z. – Říšský zákoník

z. a. n. – Sbírka zákonu a nařízení

SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ

Seznam tabulek

Tabulka č. 1:	24
Tabulka č. 2:	27
Tabulka č. 3:	34

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Aneta Jakešová

Obor: Právo v podnikání

Forma studia: Prezenční

Název práce: Trestní postih výroby, šíření a jiné protiprávní jednání s omamnými a psychotropními látkami

Rok: 2016

Počet stran textu: 48

Celkový počet stran příloh: 0

Počet titulů českých použitých zdrojů: 12

Počet titulů zahraničních zdrojů: 0

Počet internetových zdrojů: 10

Počet ostatních zdrojů: 3

Vedoucí práce: JUDr. Zdeněk Dvořáček, Ph.D.